

309572

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

జెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగస్టు నెల 25 వ తేది సోమవారము

NO. 120

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి వామన సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ అమావాస్య ౩౦.

నంచిక ౧౨౦

మంచి మేలు వస్తువుల నే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక కాబివారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్ సమ్ వుప్పు వచ్చి అన్నభేది
ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయును :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

పోస్టు బాక్సు నెం. 12. మద్రాసు.

(1601)

A

వేసవి మిడిఎండ

తీవ్రమైన నుండి నగరమున విధులలో ధూళిలేకుండు జననమ్మదముగ నుండి చల్లగాలి కాధారము లేని తరుణమున
వాయుచలనమే లేని కాలమున కనుబొమసి కొంతకాలముండి

దిల్ కుష్

సుగంధమును చూరగొనదు. ఆ సువాసన మీద నవనవోద్యాని సందారానందమును స్మరణకు తెచ్చి అపూర్వ
స్వప్నములను కలిగించును. కావుననే యెల్ల పాదము

దిల్ కుష్

నీసాలను తమ అలంకార పేటికలం దమకృతములు.

(1299)

దిల్ కుష్

అపూర్వముగ సౌఖ్యమును అమందానందమును సుగంధమును కలిగించును. వర్షాలంకారములకు నిది వాయుక
మణి. నెలలును, సోలుయేజన్మవర్తలను తెలియగోరువా రిట్లు వ్రాయుకలెను.

కె. ఎన్. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీ, 12/286, అన్నాల్మింగ్స్, నైసాబజార్ రోడ్, మద్రాసు

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

నర్వవృద్ధికి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

జ్యోతిషాత్ వయస్సాత సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండే
నలిన ముఖ్యమధ్యమ. ఆంధ్ర
మునాని, జోయలైదులతో పా
క్షగాంచబడియున్నది. ఎన్నివిధము
లందును నుండు గుణములును.
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
వక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వు
గించును. కల పాకెట్ 1-1 0-0-0
పోస్టేజీ 0-8-0. 1 దజక పాకెట్
కల రూ. 5-0-0. పోస్టేజీ కలదు.

ఒకపాకెట్ 2 ప్యాకెట్లు తీసిండుకొనవారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి
కర్రకుంకు 100కి 25 మాపాముల కమిన నియ్యబడును
అరుణామా:— ఫ న ల డ్డి ౩౦ పె ని,
1-6 కంకెకేమెట్రి పిడి, సావారుపేట పోస్ట్, మద్రాసు

నవీనము ! పరిమళద్రవ్యముల రాజు నవీనము !

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి అపూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆటోకహార్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సుబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డతో గాని చ
క్కాయ నైసాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ
వేనియుండినా యీ ఆటోకహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదికమే ఒక బుడ్డికి వ్రాసిపంపుడు.

కల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-1 రూ. 0-8-0 } వి. పి. చాక్లెట్
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-1 ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సు బుడ్డి 1-1 ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

126 అద్భుత నివారణి. 100

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎలెక్ట్రో టానిక్ వెర్బుస్

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును ముందు.
నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు
దిమ్మగా నుండుట, వనియం దెంతమాత్ర మిచ్చు
లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము,
శుక్లనవ్వు పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్య
యులకు, గుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధు
లకు మొదలగువాటికి ప్రత్యేకమైన మందు. బల
మును గలిగించును. అనేక వేలముంది ఇందువలన
బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని
కొని దానిమోస్తరు ఒకమూడు పరిశీలించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-1 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

ఆంగ్లీయిండియా డ్రగ్ అండు లెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, బామ్బాయ్ పేట పిడి, బొంబాయి.

కావలెను.

గుంటూరు జిల్లా, వంగోలు తాలూకాలోని చీరన కొత్తపట్టణము లోకల్ ఫండు ఆఫీసులో వని చేయుటకు మెటర్నిటీ ఆఫీసులో తరఫీతు అయిన మంత్రసానులు కావలెను. నెల 1-కి రూ 15 లు జీత మియ్యబడును. 1919-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల మొదటి తారీఖులోగా దరఖాస్తులు ప్రెసిడెంటుగారికి చేరవలెను.

(1732) (Sd) డి. కృష్ణయ్య, ప్రెసిడెంటు, తాలూకా అఫీస్, వంగోలు.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గుంటూరు, మచిలీపట్నం. (1700)

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇందు కుటుంబము, దాది, పోకపాటు, బాలికలు, శిశువులు వివరింపబడినది. దాక్షిణ్య ఆచారము - లక్ష్య కలిగినది. ఏ. ఎం. డి. సి. ఎస్. గ్రంథకర్త. తెల. రు. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిప్లోమాంటురోడ్, మద్రాసు.

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ వేనాలు వచ్చినవి. శ్రీకృష్ణా ధర్మ కన్వీనరుడిని, బ్రాంకెట్ రు. 8-4-0. సెప్టెంబరు నెం. 210 రు. 8-12-0. స్వాక్ రు. 6-8-0. చాటర్ మెం. 126. 6-12-0. అలెగ్జాండ్రా రు. 2-8-0. గిరి బ్రదర్స్, ప్రేక్షనర్స్, ట్రీప్లీక్, మద్రాసు

ఆరోగ్యభాగ్యము

వీరిని పొందు సమర్థులను బట్టి జీవనానికి చాలుటకు వలయువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహము 1708 వైద్య విద్య అను గ్రంథమును చదువును. కృతం, ఉపాఖ్యాయము. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చివాటాపాడు, మదరాసు.

మల్లుచీరలు

కట్టుఅంగరక్షములు 1-కి రు. 8-8-0. కులంకులుగల మధుర బుట్టాచీరలుగల గార్మరంటి. 16 మార్ల నిడివి, 2 క్లీమార్ల పెడబుట్టా చీర 1 కొను వారికి ఎలక్ట్రిక్ కండాలదండ 1 ఇశాం. చీర 1-కి రు. 4-8-0. ఉప్పీ-సిల్కా పార్సీచీరలు అందమైన పువ్వులు వేసినవి (కులంకులుగలవి) చీర 1-కి రు. 7-4-0. బాలామణి చీర 1-కి రు. 4-8-0. కారాయణకరం కట్టుకొంగు జలరాత సహా చీర 1-కి రు. 5-8-0. కలకత్తా కాఫీలర సాదా 1-కి రు. 8.

1698 బసానియ (ప్రేడింగు కంపెనీ, సాపుకారుపేట, మద్రాసు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పనములను పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని నిధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ పుస్తకమున పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కీరసాఖ్యమును దృఢపరచును, ఆయుర్వేదవిధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశామగా నింపబడును. పోస్టుచార్జియు ఈ పుస్తకం కంపెనీయే. తెలుగులో వ్రాయబడినది. (219) వైద్యశాస్త్ర మణికంఠర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రానిగ్రహ కౌమభాషాంశం, 157, రాధ్యే, మద్రాసు

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

కమిషన్ యేజెంట్లు. 1543 బియ్యము, గోనెలు, నూలు, ఆముదము, సెనకాయలు, ధాన్యములు కాయధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వతంత్రపుర తరపున, బయోజీవకేంద్రాలతరపున కొనబడి విక్రయించబడును. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

సప్తమ ఆంధ్రమహాజన సభ

ఈనెల 28, 29-వ తేదీలను, అనంతపురమునందు సమావేశమగుట

గాడిచర్ల - హరినర్సయ్య తమరావు పంతులు ఎమ్. ఏ; గారి అధ్యక్షతన సన్మానము

(మాత్రత్యేకవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

నిన్నటినుండి (24-8-19) అనంతపురమునందు సమావేశమైన సప్తమ ఆంధ్ర మహా సభాధ్యక్షులగు శ్రీమత గాడిచర్ల హరినర్సయ్య తమరావు పంతులు ఎం. ఏ. గారి అధ్యక్షతన సన్మానమునందు యాక్రింది ముఖ్యాంశములను క్రమబద్ధముగా చూద్దాము.

శాంతియా?

మహాసంగ్రామము వలన పాశ్చాత్యరాష్ట్రముల భారతదేశమున కలబులుగు మాత్రము కలిగినవలెనట్లు సంతోషములేదు. నిరంతర యుద్ధోత్సాహమును నిలుపుట లేకుండునట్లునని భారంగీకరించినాము. స్వరాష్ట్రములకు గొప్పరాష్ట్రముల యంత స్వాతంత్ర్య మందలయునట్లు వారికి వ్యాధిగారి మైసాది. వివాదములకు తీర్పుకొనుటయందు దండోపాయము అభయపాథం మనుట వారికి తెలియకపోయింది. క్రితకేవలము సాధ్యమైనంతవరకు తనకు కావలసిన వస్త్రాద్యములను నిర్మించుకొన గల కత్తి వందలయినవలయు వారికి కుప్పిందింది. విషయములయెడ శాంతి మితి మారరాదనుటయు నిర్బంధముగా వారికి తోచినది. ఈ మన్నకారణములను సర్వవారి యసంభుమును తెలకొల్పుటకు వారిని ప్రోత్సహించి. మహాసంగ్రామ ముంతరమున ఫలము కలిగించినదైనను నేటి సందేహము లోకమునకు శాంతి సమహారదని చెప్పుటకురాదు. సర్వభావములను సుఖముగా రాష్ట్రములకు బలకరములైనవి. బాటల సర్వభావములను అంగీకరించు కాలము. సామ్రాజ్యములకు లోబడి కుల్యార్థ వాగరకంతులైన భారతభూమి ఇత్యాదులకు వ్యతిరేకములు పునాదములు కాలేదు కొన్ని కారణముల వలననే అజ్ఞానము లేవకుటకే కన్యకము నెంతవరకు సుఖములే బలకరములైనవి అంగీకరించుటవలెనని. కొరియా మన్నగు రాష్ట్రములు సమాజముగ కొరవ స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించునట్లు. యుద్ధమునకు ముందుకంటే నేటికినను వల్లతెల్ల విధేయము క్రమబద్ధమైంది. లోకకల్యాణమునకు కడు బాల్లు మూత్రములు కలపని ప్రయత్నము విలోపకావించుని భూమిలో ప్రభావభక్తులనునట్లు కట్టుకొమ్మలను కా యమిరికాలో - సిగ్గోను తెల్లవారుడు ఒక్కరికొక్కరు మార్గ గాదింపకొనుచున్నార. దక్షిణాఫ్రికాలో మహాసర్థములతోనై మన నల్లవారలు సంపాదించిన స్వాతంత్ర్యమును సరింపజేయుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మన ఇండియాభక్తులవారి కుల్యార్థముచే ఫిజీదీవులలో సగిమెంట్లపద్ధతి అపుడయగునని మన మందరమును ఎదురుచూచుచుండగా ఇప్పుడే జరగదనుకార్త గభీలున కచ్చి కవినది. ఈయన్ని సందర్భములకు తోడు లోకమున అనంతరములు అనేకములు పొడకట్టినవి. లోకమంతయు మౌనమున కావలసియైనది. ఎక్కడ చావినను కర్మకరుల సమ్మెకట్టులు మొదలైనవి. దుషియాలో తెన్ని యల్లల్లాలములు జరుగుచున్నదియు లోకము సంపూర్ణముగా తెరుంగదు. అయిదో సమస్య యింకను తీర్మానము కాలేదు. కుర్కీగతి యేమగునో యని మనమృద్ధియ క్రమంచుతీత్రసంబంధపాల్పెయున్నది. తన కిష్టులేని సందడి ఒడంబడిచునీవత్తి జర్పని లోలోతులకునుచున్నది. బలకరము రాష్ట్రములు తమకు సైనిక బలములను, వారికలబులను వైమానిక బలములను యుద్ధమునకు పూర్వముకంటే తెన్నియో మడుంగులు ఎక్కువవేసి కొని ఘోరరర యుద్ధమునకు క్రమబద్ధమున కుప్పించు దీనిని శాంతి యని యెవ్వందనగలదు!

కారణము? - పాశ్చాత్యదృష్టియే.

ఇంతటి యశాంతి! కారణములేమిట? పాశ్చాత్యదృష్టి పాశ్చాత్యవాగరకము తప్ప మరెందు కాదని వాడుక పోయింది. వారి వాగరకము భౌతికము, వ్యక్తికభావము. విషయభాగములేము. ఆకలు పెంచుకొని వానిని సంకల్పి తరచుట మానవము క్రిత సాధనమని వారుచరును. ఈయత్తి కొందుకు మూనపుడు స్వభావసిద్ధులగు పరిస్థితుల సన్నిధి సులంఘిత గలదనుట వారి సిద్ధాంతము. ఈ కారణము

చేత వారి వాగరకమున క్రమిమానమును ఎల్ల భౌతిక గుణములను అనుభవించ వలయునని ప్రయత్నించువాడే. తదర్థమై ఎన్ని సమద్రములు దాటవలసి వచ్చినను, ఎన్ని భూములు వాటవలసినవైనను, ఎట్టికీ తోడ్పాటులకు వసుగమింపకలసినను, ఎందరు సోదరులను క్రమిభుజింపకలసినను, ఆరేడు తదనుమలములగు భౌతికసాధనములను మారలొపకరణములను సృష్టించుకొనుటలో విలీనమగుచున్నాడు. ఈ విధముగ కుచ్చుగుణముల కై వ్యక్తికి వ్యక్తికి వారికి వారికి పోటీలు సృష్టించి ఏర్పడి ఎల్లరును తమకు స్వభావమునకు దూరమై వెనుగులాడుచున్నార. దీనికి క్రమికాయు వెదకనివో ఇది యనంతం జగుట సుష్టము. శాంతి సమహారదనుట నిక్కము. ఆక్రమికారము పాశ్చాత్యులకు మెరత పోలే కన్పించి యద్విత్యమైనది.

పారస్త్వదృష్టి.

ఆక్రమికారము పారస్త్వ వాగరకములే ఏర్పడవలసియున్నది. మనదృష్టి ఆధ్యాత్మికము. మన వాగరకము ఆధ్యాత్మికము. మనసృష్టికృతము. వ్యక్తి ఇచ్చునో సృష్టియందు తరచులువు. కావున వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములు మరములు విషయాలయము నిషేధము సుర్ధలకు లావులేమి తరస్పరసహకారమే భర్యము. ఎప్పుడు ఆకలు మితులతో అప్పుడు స్వభావ సిద్ధితులను తొల్లంఘించ వలసరములేదు. మనకేవలమునకు మన కాలమునకు, మన శిరోష్టతికి, తగిన భోజనము ఉచితమగు కత్తిధారణము వాతకృతములు. ఇతరభాగములు యథాలాభములు. ఇది తరమేకమని సృష్టికర్తని అనుసరించు మార్గము. క్రికృతికా ప్రదృష్టియై నేటికినను తదజ్ఞాన ఇతరజీవకోటికి సంబంధించి చేయుచుండు సిద్ధాంతములు మన వాగరకమును పోల్చుకొనుచు చున్నవి. ఏ జంతువునకైనను, ఈకృతము తేకకాల తరస్థితులనుబట్టి అంగనిర్ణయము భోజనాదీక నిర్ణయము చేయుచుండుట సుష్టము. తచ్చనియావలలో తిరుగాడు పురుగును సంరక్షించుటకై కచ్చటింగు నిచ్చుచున్నాడు. చలికేళములలోని గొట్టెల తెమ్మకబాచ్చు. ఉష్ణప్రాంతములలోనివానికి తక్కువ. మానవుడును సృష్టిలోనివాడే. ఇతనికి ఆత్మ స్వాతంత్ర్యమును వైరమెంత కృతజీవినను తరస్రరసి సిక్కులను ఇతరులనుఘోషిత కాలము. మితిమీరిన యసాంభావము నులంఘించ నుద్యత్తుడై యొక్కడి విషయభాగమును దనదని భ్రమపడి తరమాసర్థముల పాలై నాడు. లోకమునకు శాంతి కావలసినది యెడల కృతంచమున మానక సాధ్యకము నిజము కావలయునో నేడు పాశ్చాత్య వాగరకము నెరుకుచుండు స్థితి యెన్నిటి కైన కలుగకలయు నేని నైచెప్పిన సృష్టిరహస్యము అందలచేత సంగీకృతము కావలెను. మన పూర్వము విషయలంపకర్యమును మాన్పించుటకు నిర్ణయించిన మూత్రములు కొంతకు కొంతయైనను ప్రచారము లోనికి రావలెను. ఈపట్టున రెండు అసానాలను మూత్రము మాన్పనలసియున్నది. పాశ్చాత్య పారస్త్వ వాగరకముని కృతసారింతులలో ఒకదాని భాష మరెయ్యకదానితో లేకే తదని యనుకొనరాదు. ఆధ్యాత్మికదృష్టి పాశ్చాత్యులకు లేకపోలేదు. వారిసంఘసేవాసమితులు వారి వైద్యులను ములు వారి మరత్రచారక సభలు వారి మహా పుత్రులను జీవితములు ఇవి యెల్లము సభ్యమును గ్రహించ సుస్థ్యములే. మన వాగరకమునకు భౌతికదృష్టి లేకపోలేదు. భౌతికమే లేనివానికి క్రమంచమేలేదు. మనపూర్వము సర్వవిషయానుభాగమునకు సర్వభౌతికభావ్యుత్పత్తిని మూర్తము తేర్పరచియే యున్నాడు. అట్లుగుట పాశ్చాత్య పారస్త్వవాగరకము లనుట వలన తర్వికేవలము మామూలుగాని వేదకాదు. ఆ విశేష గుణములే కద్దరులెల్లము మూలవి, అధ్యాసర్థము తేర్పడుట చేత విధేయము తప్పదు. పారస్త్వవాగరక ప్రాబల్యము ఏర్పడు తరకు నిజమగుశాంతి గగనమునుచునుటకు సందేయములేదు. అపారస్త్వవాగరకము లోకమునకు ప్రసాదించగల గురుభూమి భారతభూమి. పాశ్చాత్యులెంత క్రిమిత్పించినను ఈగురు

[illegible]

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీరసామురం	పంచాననలేపము
6 బొమ్మలు 8-4-0	6 బొమ్మలు ౪ల సీసా 1-0-0	ఉష్ణుల పోగొట్టుకు	తామర నూనెకు
8 బొమ్మలు 1-12-0	8 బొమ్మలు ౪ల సీసా 0-8-0	సీసా ద్దు. 0-10-0	డబ్బీ ద్దు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

స్వాకింగు - పోస్ట్‌జెఖర్నులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

కంటి విలాసము: } మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.
 వండిట్, మదరాసు. }
 55, ఆచారపుకొ వీధి, మదరాసు.

అనంతపురం కబుర్లు

(ఒకవిలేఖరి)

I

అనంతపురంలో సభ జరుగుతుంది అని ఎన్నో కాలము చియో అనుకుంటూ వచ్చారు. మధ్య మధ్య తిరిగి సభ జరగ...

పెండ్లిపనులు పొంభించారయ్యా పందిర్రు వెయ్య దానికి అవసరమున్నా లేదు. అకులున్నా లే వన్నాడు. సరే పురమందిరమే శరణాలయమన్నాడు. సభ బోన్ హాలులో జరగడానికి ఏర్పాటు చేశారు. అయితే పురమందిరములో కూడా నిత్యనైవేద్యములు గాని ధూపదీపములు గాని లేక పోవడముచేత కొంచము దురస్థిలో ఉంది. దానికి ఎట్లానా లేనేమి పునః ప్రతిష్ఠ చేశారు. పురమందిరమును పరిక్షించి చూడగా దానిని కట్టినప్పుడు నాటకశాలగా ఉండవలెనని కట్టినట్లుగా ఉన్నది. కట్టినతర్వాత పురమందిరముగా నిర్ణయించినట్లున్నది. పగిలినట్లు మగములలో కూడిన కర్మాగారముగా ఉన్నది. కాని బిల్లియర్స్, టేబిల్స్ గాని, సోడా పావుగాని లేకుండా పురమందిరము మాత్రము పరిశ్రమగానే ఉన్నది. ఎట్లానా లేనేమి, మగములన్నీ తీయించి మందిరముభావీ చేశారు. తోరణాలు కట్టారు గొప్పవాళ్ళ బొమ్మలు గోడలకు తగిలించారు. కుర్చీలు బల్లలు వేశారు. జంపభానాలు పరిచారు. "స్వరాజ్యమే రాజ్యము" అని నెడతూర్చుములతో చీట్లు గోడలకు అంటించారు. వచ్చినవారికి స్వాగతమన్నారు. పురమందిరము విశాలమైనదే. వచ్చినవారు కూడా విశాల మృదయులే. ఎంత క్రిక్కిరిసికూర్చున్నా అయిదువందలమందికన్నా ఎక్కువ పట్టారు. అయితే సభకు వచ్చినవారంతా విశాలముగా కూర్చున్నా, రావలిన ప్రతినిధులకు చాలామందికి చోటు మిగిలింది.

సత్రములో భోజనాలు, ఫలాహారములు, స్నానములు మొదలైనవి ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడ చలికాలము ప్రారంభమగుటచేత స్నానాలకు ఉష్ణోదక సదుపాయము బాగానే చేశారు. నామమాత్రమునకు ఆంధ్రసభ అనంతపురములో జరిగినదన్న మాటయే కాని, బెంగళూరునుంచి కూరలు తెప్పించారు. పువ్వులదండలు ఎక్కడ నుంచియో తెప్పించారు. స్విట్జర్లాండునుండి కాఫీ కామెటకు పాలడబ్బాలు తెచ్చి, మైలు దూరమునుంచి బండివీధి నుంచినీళ్లు తెచ్చారు. చెన్నపట్టణం నుంచినీ నెల్లూరునుంచినీ అగ్రాసనాధిపతులను తెప్పించారు. ప్రతినిధులను ఇతర జిల్లాలనుంచి పిలిపించారు. ఇన్ని ఊళ్ల వస్తువులు కలిస్తే ఒక్క అనంతపురసభ అయింది.

23వ తారీఖున మూడుగంటలకు రాష్ట్రీయసభ ప్రారంభమన్నారు. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు నెమలి పట్టాభిరామరావుగారు ముందరగానే వచ్చి ఊరిలో విడిది చేశారు. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఇంకా నెద్దలందరూ, అగ్రాసనాధిపతులతో సహా వేచేస్తారన్నారు. బందరునుంచి భోగరాజు పట్టాభిసేత రామయ్యగారు వస్తారా? రారా? అని సందేహంపుట్టింది. నరసింహేశ్వరశర్మగారు తాము చాలాకాలం తిరిగి పంపించారు. ఇంకా మరి కొందరు నెద్దలు అలాగే చేశారు. రామస్వామిగుప్తగారు తిప్పకుండా రావలసినదని అనంతపురములో ఆబాలగోపాలము గోల చేశారు అనుకున్న ప్రకారము గుప్తగారు రైలుదిగినారు.

దురదృష్టవశమువలన ఆగోజు రైలుకూడా బద్ధకంగానే వచ్చింది. రెండు గంటలు ఆలస్యంగా వచ్చింది. ఊళ్లో ఉన్న ఒక్క నెద్దగుట్టపుబండికి ఆగోజు ఊరేగింపు కలిగింది. అగ్రాసనాధిపతు లిద్దరు ఫీటునుబండిలో కూర్చున్నారు. బాలభటసంఘమువారు బండిలోలిన్నారు. గుట్టము కూడా తనకోరే ఈ ఉత్సవమంతా చేస్తున్నారని గ్రహించి

గర్వంతో నెమ్మదిగా నడుస్తూ ప్లేవనునుంచి ఊరిలోనికి సుమారు రెండుమైళ్లు నడిచింది. ఊరిలోకూడా సన్నాయి మేళములతో బండియావత్తూ (అనగా గుట్టము, బండి, అందులో ఉన్నవాగు అంతా) ఉత్సవంగా ఊరేగింది. అప్పటికి రెండు గంటలయింది. అగ్రాసనాధిపతులు భోజనములు చేసి తొంబూలాలు వేసికొన్నారు. అప్పటికి మూడు గంటలయింది. నేను మాత్రము పురమందిరమునకు ముందుగానే వెళ్లి కూర్చున్నాను. మూడన్నర అయింది. కొద్దికొద్దిగా జనులు వచ్చారు. దత్తిమండల ప్రతినిధులు వసంతుగా వెజారులుతోడిగి జరిపాగాలుచుట్టి కన్నడపువాక్యములవధ్య తేనుగుమాటలనుబిగించి, కర్ణకళోగముకాని, కర్ణాటభాషనొకటి వాడుచూ సభ అలంకరించారు. అప్పటికి నాలుగుగంటలయింది. "అయ్యోకంకర రావుగారు, అగ్రాసనాధిపతిగారు ఇంకారాలే వేమండీ?" అని నా వెనుక కూర్చున్నవా రెవరో అడిగారు. "ఇంకాదువులు అలంకరించుకుంటున్నారు" అని పుచ్చకునికి ప్రత్యుత్తరము వెంటనే వచ్చింది. రామస్వామిగుప్తగారుకూడా ఓపికతోనే ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నారు. వచ్చినవారంతా చక్కోరములకలె నిరీక్షించాము. నాలుగున్నర అయింది. అనతిదూరంలో మంగళవాద్యములు వినిపడ్డాయి. సరే! మ్రోసివెంటుగారు వస్తున్నారన్నారు. కొండా వెంకటప్పయ్యగారు, న్యాయతి గుబ్బారావుగారు మొదలైనవారు ఒక పావుగంటకు పూర్వమే వచ్చికుర్చున్నారు. పల్లెంలో, కొప్పురికాయ, యితరఫలములు (బహుశః నారింజకాయలు) హారతికర్పారం ముకుమ, తాంబూలము మొదలైనవి ఉంచి రామస్వామిగుప్తగారి చేతికిచ్చారు. ద్వారమున కెదురుగా గుప్తగారు వచ్చారు. అగ్రాసనునకు హారతి యిచ్చారు. "ఆంధ్రమాతకు జయ" అని కేళువేస్తూ అందరు సభారంగములోనికి ప్రవేశించారు. గుప్తగారిని జాతీయగీతము పాడమని ఎవరో కోరినారు కాని వారిగాత్రము పూర్వమువలె యిప్పుడు కుకుమారముగా నుండుట లేదనే కారణమున, వారు పాడలేదు. కానీ ఒకకాన్పుల్లుగారు కొన్ని నీసపద్యాలు ఆంధ్రమాతనుగూర్చి చెబినారు.

అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిని ఎన్నుకొన్నారు. ఎట్లానా లేనేమి అనంతపురంలో ఆంధ్రసభ ప్రారంభమయింది. ఇక సభలో జరిగిన చమత్కారాలు రేపు చెప్పతాను.

బొంబాయి నెంట్రిలు కోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూటు:—

బొంబాయిలో నెంట్రిలు కోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూటు క్రొత్త గ నెంట్రిల్లి. దాని యాజమాన్యము క్రిందను భారతదేశీయ కలంభులులోని సభ్యులగు జి. కే. దేవుడు గారు కొన్ని యాస న్యాసములిచ్చెదరు. వారు సహకారోద్యమమును గురించి 22 వ తేదీని ఉత్సవించిరి. గవర్నరుగారు సభాధ్యక్షుడు కపిందరి భారతీయులు హాస్పాటిశ్యజేతలందరి సహకారోద్యమము వలన నేర్పొనెవలసిన సంకతులను వారు చెప్పిరి. దేవ్నాథుక్రొట్టులింగులలో సహకారోద్యమ మెట్లుపడచేయవచ్చునో వారు తియయభవములను తెలిపిరి. శ్రీలనపుతులను సహకారమువలన కలగు ఆర్థికలాభములను గ్రహించవలయును. దీనివలన సంఘమునకు కలగు రుణున్న లాభములను పరికింపవలయును.

సహకారోద్యమము వ్యాపింపవలసిన యావశ్యమును గురించి పర్షుడుగారు చెప్పిరి. నెంట్రిలు ఇన్ స్టిట్యూటును భవనము:— నాసింపవలయునని వారుకోరిరి. దేవుడుగారి వలె చాలమది ఆచరించవలయునని విరోధియందరి సహకారోద్యమమును గురించి తెలిసికొనుటకు చాలామంది యావకుల నప్పిడమి కంజవలయును.

జెజలు దేశమును పీడిచిపోవుట

లండన్, ఆగస్టు 22:—బోర్ని విశ్వలబాధవలన చాలమంది బ్రిటనుకు నునాచుట్టి ఊహించిన దేశమున విడిచి పోవుచున్నారని ఓచునున్నాండి వార్త వచ్చినది.

ఇండియాలో నీటిశక్తి.

ఇండియాలో నదులు జలపాతములు మున్నగువానిలో నీటినుండి విద్యుచ్ఛక్తినితీసి యంత్రములనునడపించి పరిశ్రమల సభివృద్ధినిందించుటను గూర్చి పరిశోధనలను చేసిన జే. డి. మీయ్య (నీపుఇంజనీరు) గారు నివేదికమును ప్రకటించిరి. ఇందులకు జలపాతములే గాని తక్కినవలులు పనికిరావని తలంచుట పొరబాటు. ప్రస్తుతము యిండియా దేశమునందలి పరిశ్రమలకు 10 లక్షల గుట్టముల కక్తి వినియోగపరపవచ్చుచున్నది. దానిలో 285000 గుట్టములకక్తి విద్యుత్తు ఆవిరిచమురు నీరు మున్నగునానివలన తీయవచ్చుచున్నది. నీటివలన 17½ లక్షలు గోచరించుచున్నది. నెద్దనదులకక్తి యిందులో చేరలేదు. నెద్దనదులలో నెదిలను గూడ పరిశోధన లింకను జరుగలేదు. తూర్పుముఖముగా ప్రవహించు సింధునది మున్నగు 7 నెద్దనదులను హిమాలయపర్వతమునుండి జారుటలో ప్రతి వేయిఅడుగులకును 80 లక్షల కక్తి నియ్యగలవు. దీనినిబట్టి తక్కిననదులకక్తి నూహించవచ్చును.

స్థానికాది వార్తలు

శ్రీకృష్ణమందిరసభ:— చెన్నపురి శిద్దినాయుని పేట వరదాముత్రికమ్మ వీధి 97 వ నెంబరు గలగృహము నందు 1919 వ సం॥ ఆగష్టునెం॥ 26 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రం 5-80 ఘంటలకు బెంగళూరు జగన్నాథభాగవతులవాడవలన ఉపాధ్యక్షులము జరుపబడును.

స్వర్ణపతకము నొసగుట:— నువ్వర బాల మీనరంజనీ సంగీతసభవారు చెన్నపురిలో జరిపిన నాటకప్రదర్శనములందు వారి నైపుణ్యమున కలరారి గత ఆదివారమునాడు రావు సాచేలు, ఆర్. కృష్ణరావు భాష్యే (మేనేజరు, గవర్నమెంటు ఎడ్యుమిషేవన్స్ కమిషనరుఆఫీసు) గా రొక స్వర్ణపతకము నొసగిరి.

ఒక పాశ్చాత్యునకు శిక్ష:— కలకత్తాలో 26.8-19 వ తేదీని లాంగుమెరు గ్రీసకుంపెనీ యువ్యోగి యగు జే. బి. మి నెటనునకు తన మోటారుబండి బాగ్గిత్రగా నడపిండున నొక భారతీయుడు చనిపోయెను. అతని పైని కేసు నేరబడినది. అతనికి ఒక నెలపడి ధైముక ౫25000 మార్కానాయును విధింపబడినది. అతడు అపిలు చేయగా ఆలి పూను జిల్లాజడ్జి కేసును భావవరచెను.

సరిహద్దు యుద్ధము:—దినునవాజు సేనలను స్వాటు లోడించిరి. స్వాటులు బ్రిటిషు దొంగతనమువారి పట్ల నిరంతరభటు తిరస్కార భావమును చూపలేదు. కాలూజున దిగిని సాట్సోలీకనుమకును మధ్య బ్రిటిషుసంఘమువారు నడి హద్దును నిర్ణయించుచున్నారు. అందులకుజలబాధలో నేనానిగానున్న జనరలు గులాంనాబీగారు హాజరౌతు వచ్చిరి. నిన్నున కార్గిలిరమువై గుండ్లు వదలబడినది. 20 వ తేదీ రాత్రి టాంకుకు వైరుతికన్న దాబ్రాముద్ద కురుపులు బ్రిటిషువారి యావరసర్వమును తలపడి యోడిపోయిరి. ఆహ్వాంకమున నెద్దసేనాధిపతి కలవరలేదు.

గుంటూరు లూటీ:—24-వ తేదీ ఉదయం 9 గంటల వేళ మాపురమందు ఒక బియ్యపు షాపుకీరిని కొంత మంది లూటీ చేసి 80 బస్తాల బియ్యమును తీసికొని పోయిరి. ఒక వర్తకునికి భాగునెట్టులు తగిలినవి. సుమారు 80 మంది పోలీసువారు పట్టుకొని కొట్టా వెట్టిశారు. క్రికెట్టరుగారు బస్తా 20-0-0 అయ్యునని అంతకుమించి అయ్యుకాదనని చెప్పినందున వర్తకులు నిన్ను రాత్రి షాపుకీరిలోని బస్తాలను యిండ్లలో దాచివెట్టుటకు ప్రయత్నించిరి. కొందరు బస్తాలను ఆక్కడక్కడ దాచివెట్టిరి. కెల్టరుగారు కంట్రోలు చేస్తారని బియ్యములేదని చెప్పటకు వర్తకులు యుండుగా బస్తాలను దాచివెట్ట చూడినందున లూటీజరిగినది. సానుంకాలము కొన్ని కొట్టు తీయలేదు. అని న్యకీకు నితేఖరుడు వార్తాముచున్నాడు.

వైద్యుల సమావేశము:—పూనానగరమున ఈ నెల 28-వ తేదీనోక్టిబరాదాలో డాక్టరు మూడీగారి అధ్యక్షతకీగ్రింద సభజరిగినది. "రిజిస్టరుకు మెడికలు ప్రాక్టీసనక్క" గానుండే నర్సులగు వారందరును సభకవచ్చిరి. తీర్మానములు జేయబడినవి. వైద్యకాఖను ప్రజాకాఖ నైరకకాఖ అనిరెండు కాఖలుగా విభజింపవలెనని. రెండుకాఖలకు నియాయము వేరువేరుగా జరుగవలెను. అందులకు ఇండియాలోను అంగ్లాండులోను ఏకకాలమున పరిక్షులుజరుగవలెను. విరోధా వారికిని భారతీయులకును ప్రకటన సమావేశము లభించుటకీ ఆకసరము, వైద్యనిద్యాకాలలో సహాధ్యాయులుగను ప్రాప్తినగులుగను ఉన్నతపాఠశుక్య కాఖోన్యోగులుగను భాంతీకు వైద్యులకు కూడ; నియుమింక వలెన. యే నైసంద్యమున భారతీయులైద్యులుచేసిన సేవకు దొంతనమువారు సరిగా త్రికింసింకవలెందులగుంతావరము. బ్రిటిషు మెడికలు అసోసియేషను వారు యిండియానుత్రికి వంపినిబట్టి ధైయందు వారువివరించిన విషయములూ డేవలీయుములు అను తీర్మానములు జేయబడినవి.

యువరాజు గారు. క్యూబెకు, ఆగష్టు 22:—నిన్నున యువరాజు గారు రిచటికి వచ్చిరి. ఘనతమమగు స్వాగత మియ్యబడినది.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ ఆగస్టునెల 25-వ తేది

పోమరామం.

నవమ ఆంధ్రమహాజనసభ

నవమ ఆంధ్రమహాజనసభ కార్యక్రమవహించిన గాడిచెర్ల మారిస్ట్రోత్తమరావు పంతులుగారి యువ వ్యాస సంగ్రహమును పేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. ఆంధ్రమహాభాగ్యక్షకోకన్యాసము, రాష్ట్రీయసభాభ్యక్షకోకన్యాసము, ఒక్కమాదిరి విషయమునే వికలుక వెట్ట, భిన్నవిషయములను వికలకరచుట, ఉపయక్తముగ నున్నది. రెండుసార్లు ప్రత్యేకముగ జరుపుట వ్యయక్రయాస సాధ్యమైనను, తిన్నగ నడుపువారున్నచో రెంటిని యవకాశము గలదిని తేటజడుచు న్నది. సర్వోత్తమరావుపంతులుగారు, సంధినిగూర్చి బుచ్చటించుచు, శాంతి శాశ్వతముగ చేకూరినదా యని చర్చించిరి. శాంతి తాత్కాలికముగ చేకూరినదా పాశ్చాత్య ప్రజలచే మన కలపావీడము లదిగ లేదనియు, పాశ్చాత్యుల న్యృసిధము నూరినదాని శాశ్వతశాంతి చేకూరదనియు, వీరి యభిప్రాయము విషయానక్రింది పెంచుటచేగాక, దానిని తగ్గించిగొనుటచేతనే, కలహవిషము లదిగి శాంతి సుస్థాపితమగును. ప్రాచ్యవాగ్ధిక మీ సిద్ధాంతము నాచరించుకొట్టినది కాని, హిందూదేశము ప్రస్తుతస్థితిలో తన సందేశమును నెలవేర్పరచిన కత్తిలిగియింపలేదు. ఇందుకుముఖ్యకారణము దేశదారిద్ర్యమే. దారిద్ర్య ప్రాబల్యము గూర్చి అధ్యక్షులు కడ దూరము ముచ్చటించిరి. ఇందుకు దోషుగ, కత్తికా శాసనప్రయోగము, రాజకాశాసన నిర్మాణము, కంబాటు దేశస్థితి, దేశీయుల మనముల సత్వోధ గుట్టుచున్నది. హిందూదేశము తన ధర్మమును యథావిధిగ నెలవేర్చి, లోకశ్రేయమునకై పాటుపడవలెననె, జన్మన్వాతంత్ర్యులకు గల నిరోధము లన్నియు తొలగింప సుఖ్యావసరము.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు చాలినంతగ నీయబడినను, జన్మన్వాతంత్ర్యసంరక్షణము శాసనరూపము దాల్చుటయు నని అధ్యక్షులు గోరుచున్నారు. ఒకవేళ శాసనాధికారము ప్రజాశక్తి నిధుల కరమగు నని, వాదసౌకర్యముగ్గీకరించి నను, ప్రజాశక్తినిధులముత్రము తమ యధికారమును దగ్ధియొగిగము చేయరిని దలచుట కవకాశములేదు. అధ్యక్షులు నడివీక్షణుల, అమెరికాదేశము ఫిలిప్పైనుదీవులకు సంపూర్ణ స్వరీపాలనమొనగించుచున్నను, జన్మన్వాతంత్ర్యసంరక్షణము గూడ శాసనపూర్వకముగ ప్రకటింపబడెను. ఫిలిప్పైనుదీవుల కనసరమగు హక్కులు, స్వరీపాలనామొదటి యంతరమున ప్రవేశించి హిందూదేశమున కక్కరయింప వచుట హస్తాస్పదము. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి ముచ్చటించుచు, నైస్యము, నౌకాదళము, గూడ భారతశాసననిర్మాణ సభ వారికి లోబడియింపవలెననియు, ఈ విషయమున కాంగ్రెసు విధానములోకభూయవ్యముగ నున్నదనియు, అధ్యక్షులభిప్రాయపడిరి. క్రభుత్వమును క్రజలకు బాధ్యతవహించువలె జేయుటకు బనులు, మాంటుఫర్డు విధానము ప్రజలకు బాధ్యతను బోధించుటకు ద్యమించుటచే, నయ్యది ఆగస్టు ప్రకటనమును సఫల

పరుపలేకపోయె నని, వీరు వక్కానించిరి. ఇండియా క్రభుత్వమువారి సూచనలు, మాంటుఫర్డు విధానమును సహితము సంకుచితపరచుచున్నది. దేశీయు లింతవరకు జరిపిన రాజకీయాందోళనము, విశేషముగ ఫలప్రదము గాలేదు.

దేశభాషలలో రాజకీయాందోళన మెప్పుడు మొదలిడెనో, అపుడే నూతనశక మారంభమయ్యెనని అధ్యక్షుల యభిప్రాయము. రాజకీయస్వవహారములు దేశభాషలలో జరిగిన గాని, స్వరీపాలనము సిద్ధింపదనియు, స్వరీపాలనము ఒకరిచే ప్రసాదించబడినది గాక, సంపాదించబడినదిగ నుండవలయు ననియు, అధ్యక్షులు స్థిరపరచిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రావశ్యకత, ఈ సత్యమువైననే ఆధారపడి యున్నది. అందుచే, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము కొరకు తమ శక్తినంతయు వినియోగించుట ఆంధ్రుల ప్రధానధర్మమని, అధ్యక్షులు ఉద్బోధించిరి. కల్పిమాండ్రదేశీయులీ వాక్యముల నాలించి, భారత జాతిజేమముకొరకును, స్వరీపాలనా సౌభవముకొరకును, ఆంధ్రుల యభ్యుదయము కొరకును, ఆంధ్రోద్యమమునకు సాయపడ ప్రార్థితులు. ప్రజలు కరిపాలనా వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనవలెననె, దేశభాషివృద్ధి సత్వరముగ కొనసాగడు. గా॥ బి. వి. నరసింహయ్యగారు, దేశభాషలలో శాసనవర్ణనల ముదన్య సినక నవకాళ మొనగ వలయు నని క్రభుత్వము వారిని కోరియుండిరి. నరసింహయ్యగారి కోర్కె సఫలము గావలెననె, దేశము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపబడఁ తప్పదని, అధ్యక్షులు వివరించిరి. ఈ విషయము గూర్చి ఆంధ్రులు తమలో తాము గువగున లాదిన చాలదనియు, భారతవర్షమున కంతకును, తమ విశ్వాసముల నెఱుక పరువ వలయు ననియు, అధ్యక్షులు గోరుచున్నారు. ఆంధ్రులీ విషయమై సంతివరకలస భావము వహించి రసక తన్నును

తమ కంఠద్వారా వితర రాష్ట్రములందు ప్రతిధ్వనింపజేయుటకు, ఆంధ్రులు ఆంగ్ల పత్రికల మూలమున గాని, ఉపన్యాసముల మూలమున గాని, గ్రంథప్రచురణము మూలమునగాని, పూనుకొని యుండికపోవుట చేతనే, కర్మగారీ తీర్మానమునకు నిశ్చేతుక మగు ప్రాతికూల్యము సూచించబడెను. అటాపిమ్మట నయనను మెల్కొని, ఆంధ్రులు కృషివలెపి యుండలేదు. ఇకనయినను, ఆంధ్ర ప్రముఖులు నిరంతర కృషినిలువనిచో, ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము, తెలుగుదేశమునకు సంబంధించిన అనేకవిషయములవలెనే, వెనుకకుబడిపోవును. దేశభాషావ్యవహారమునకు సన్నిహిత సంబంధముగల స్వదేశోద్యమము గూర్చి అధ్యక్షులు పిమ్మట ముచ్చటించిరి. స్వదేశప్రతానలంబనము గూర్చి గాంధీమహాశయు డెలుల ఉద్బోధించుచున్నాడో సాతకులకు నిదితమే. దేశమున ప్రస్తుతము ప్రబలి యున్న వైస్యస్థితికి, స్వదేశకన్య ప్రోత్సాహమే ముఖ్య నివారణోపాయమని, దూర మాలోచించు వారు గ్రహించగలరు. ఆంధ్రోద్యమాశయములు సఫల మగుటకు, కార్యసంవిధాన మొకటి ఏర్పడుట యవసర మని, అధ్యక్షులు ప్రతిపాదించిరి. గ్రామములలో కని సాగించుటకు, భారతసేవక సంఘమువోలు సంఘము నాంధ్ర దేశమున స్థాపించి, దేశములో మూలమూలములకు ఆంధ్రోద్యమ సందేశము వ్యాపించునటుల కృషినిలువ వలయు నని, అధ్యక్షులు గావించిన హెచ్చరిక, అనుసరణీయ మనుటకు సందియము లేదు. ఆంధ్రోద్యమాశయములు దేశము దెల్లడల వ్యాపించి, భారతజాత్యుద్ధరణమునకు తోడ్పడు గాక యని గోరెదము.

సంస్కరణములు: వర్ణవైషమ్యము

జాయింటు కమిటీవారియెదుట, ఇటీవల నొసగబడిన సాక్ష్యమున, వర్ణవైషమ్యము గూర్చి కొంత వివరింపబడినది. కార్మికేలు ప్రభువు, మాంటుఫర్డు విధానమును సంకుచితపరచుట ఉపద్రవకరమని తెలుపుచు, తాము మద్రాసులో గవర్నరుగ నున్నపుడు బ్రాహ్మణులకును, బ్రాహ్మణేతరులకును వరస్సరానుకూలత ప్రబలియుండెననియు, ఇంగ్లీషువారలకును స్కూచివారలకును ఎంత భేదముండెనో అంతమాత్రము భేదమే ఇరువుర కుండెనియు, ప్రత్యేక ప్రాతిభ్యముమాట అపు డెవరును తలవెట్టలేదనియు, వరిపాలనమునకు సంబంధించి బాధ్యతతోకూడిన నుద్యోగములలో బ్రాహ్మణుల అధికముగ నుండిన బ్రాహ్మణేతరులకు కోపము కలుగునని తాము తలంపమనియు, ఆంగ్లేయులకన్న గూడ భారతీయులకు ఉన్నత విద్యవై నక్కును గౌరవము కలదనియు, వాస్తవ్యుల కార్మికేలు ప్రభువుగారి నాటికి లేని, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వైషమ్యము, పిమ్మట ఏ కారణముచే మొలచెనో, జాయింటు కమిటీవారు గ్రహించుట భావ్యము. సో అ లెన్డ ం డ రు కాన్స్ట్యూటర్ సాక్ష్యములో మరియొక విశేషము గన్పట్టుచున్నది. మద్రాసులో నిటీవల జరిగిన ఎన్నికలు, ప్రత్యేక ప్రాతిభ్యవశ్యకతను బోనా దుచున్నవని, ఎల్లరకు పొడగెత్తుచు, రాజ్యాంగ సంస్కరణములు సఫలమయినపిమ్మట, బ్రాహ్మణుని ప్రాబల్య మింతకన్నగూడ తగ్గువని, కృషి సించుట కారణముగలదు. మద్రాసులో నిటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో, బ్రాహ్మణేతర సభ్యులధిక సంఖ్యాకు లెన్నికొనబడిరని నూంటానా గారు కాన్స్ట్యూటర్కి తెలుపగా, కాన్స్ట్యూటరు తెల్లబోయిరని, రూటరు తెలుపుచున్నాడు. ఇందు, వింత ఎద్దియు లేదు. కాన్స్ట్యూట్రభృతులు కష్టపడి నిర్మించిన సిద్ధాంత సాధనంతయు, నొక్కమారు గూలునపుడు, ఆశ్చర్యము గలుగక పోదు. గత శుక్రవారమునాటి జాయింటు కమిటీ విచారణలో, కలకత్తా బాటిస్టరు ఎ. జె పూ్యగారు, స్వరీపాలనా ప్రచానమువలన, యూరపీయును వర్తకమునకు నష్టము గలుగుటకు నూరుక నెక్కును ప్రోత్సాహము గలుగునని స్పష్ట పరచిరి. వెల్చి గారి కీ వాక్యము లెంత పరుషములుగ నుండెనో నూహించవచ్చును. ఇంకొకవిషయము: వ్యాపక ద్యవహారములలోను ముఖ్యనికలు స్వవహారములలోను తమకు గల యునుభవముబట్టి, వర్ణ వైషమ్యము లెక్కడను గనుపడలేదని, పూ్యగారు, వివరించిరి. యువజన క్రైస్తవ సంఘ కార్యదర్శియగు పాల్ గారు, దేశీయ క్రైస్తవులును, బ్రాహ్మణులును, వరస్సరానుకూలగు నుండినటుల, సాక్ష్య మిచ్చిరి. చక్రయశ్రేష్ఠిగారు గూడ నిలువనే తెలిపిరి. బ్రాహ్మణ విద్యేషమును పెంపొందించుచున్న వారి వాదము నిరాధారమని తెలుపుట కీ సాక్ష్యము చాలియుండును. బ్రాహ్మణ విద్యేషోద్యమము కృత్రిమముగ బయలుదేరినదనియు, అత్యల్ప సంఖ్యాకులు మాత్రమే నీ యుద్యమమును పెంపొందించుచున్నారనియు, అధిక సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరు లీ యుద్యమమున జేరక, సర్ శంకరనాయకు మొదలగు నాయకములు హితము ననుసరించి స్వరీపాలనమును గాఢముగ వాంఛించుచున్నారనియు, జాయింటు కమిటీవారి సరికి గ్రహించియుండును.

The Baltic. N. E. Government Formed. Lithonian Attitude.

PARIS, August 22.
At to-day's sitting of the Supreme Council a British Note was read informing the Council of the formation of a North-Eastern Russian Government and stating that the Lithonian Government refused to co-operate in the advance on Petrograd unless the Conference recognised the Lithonians' complete independence. General Gough, British representative in the Baltic Provinces, strongly recommended compliance with the Lithonians' demand, otherwise the whole movement might collapse. A note from Marshal Foch was also read, pointing out that the German Government had refused to comply with four out of the five points laid down as regards the evacuation of the Baltic States. The situation had not been improved by the departure of Von Der Goltz to Berlin, as the army which was being formed under Prince Von Lieven was apparently merely a reincarnation of Von Der Goltz. The Army Council direct General Gough to ensure German execution of the demands.

Ukrainian Elections Bolshevists Defeated.

LONDON, August 22.
The Ukrainian Bureau states that in the elections to the Communal Councils in the Ukraine, the Bolshevists have been crushingly defeated, polling only a third of the total votes, despite their terroristic measures.

Mussulman Clergy Refugees. Bolshevik Cruelty.

LONDON, August 22.
Reuter learns from Omsk that refugees are proceeding eastward and include many Mussulman clergy whom the Bolshevists have persecuted cruelly.

France European Situation. Mr. Hoover's View.

PARIS, August 22.
Mr. Hoover, who has returned from a tour of Central Europe to-day, reported to the Supreme Council explaining the grave coal situation in Europe as a result of strikes in Silesia. Mr. Hoover also dealt with the situation in Hungary.

Mr. Hoover's Harrowing Tale.

LONDON, August 22.
PARIS:—Mr Hoover, reporting before the Supreme Council to-day, stated that unless the widest and almost autocratic powers were given to deal with the coal situation in Silesia, nothing would save Europe from an economic and political crisis. Most of the troubles in Austria-Hungary could be directly traced to the world coal crisis. Food scarcity in Budapest was tremendous. There were no anaesthetics, nor dressings in hospitals, where there were 20,000 patients. Rickets and tuberculosis had increased appallingly in both countries. Everywhere paper bandages and clothing were being used. There were no ointments with which to treat skin diseases due to malnutrition of babies. For every ton of coal from America to Europe a ton of foodstuffs would be kept in America.

Germany New Germany. The President's Oath-taking.

LONDON, August 22.
WEIMAR:—The taking of the oath by President Ebert in the National Assembly to-day was attended with much ceremony. Herr Ebert was received with military honours. The organ was played as he entered the hall, which was decorated with flowers and packed with people. In the course of his speech, Herr Ebert emphasised the need to labour in the Empire's service in order to rebuild the Fatherland. Subsequently Herr Ebert spoke from the balcony and received an ovation, the people singing "Deutschland Uber Alles."

New Committees.

LONDON, August 22.
BERLIN: A new Foreign Committee of the National Assembly has been formed, with Herr Scheidemann as President, also a Committee for the investigation of war guilt with the Democrat Petersen as President and the Centrist Spahn as Vice-President.

America Prince of Wales at Quebec.

LONDON, August 22.
QUEBEC The Prince of Wales arrived here yesterday and had wonderful reception.

The West Indies. Canada to Foster Development.

MONTREAL, August 21.
In the course of an interview, respecting a statement that the Imperial Government was looking to Canada to develop the West Indies, Mr. Macaulay, President of the Canadian West Indies League, said that British Guiana had tremendous resources. It was estimated that the sugar production could be increased from 105,000 to 2,500,000 tons, which was more than enough to supply the whole Empire. Rice, timber, rubber, and tobacco had also enormous possibilities. The United States was negotiating for the acquisition of Dutch Guiana, and if it got it, would make it into a hive of industry and prosperity; consequently British Guiana should not remain undeveloped, merely because it was British. Mr. Macaulay said he was of the opinion that the Government of British Guiana had already applied to begin negotiations with Canada.

Mexico Mexico and America.

LONDON, August 22.
WASHINGTON.—The Mexican Minister here has requested the immediate withdrawal of American troops who are pursuing the bandits in Mexico.

Hungary Hungarian Elections. Universal Suffrage Bill.

LONDON, August 22.
BUDAPEST:—The Cabinet to-day discussed the Electoral Bill, based on universal suffrage, including women. It was decided to hold elections on the 20th September and the Premier will consult with the "Entente" Mission concerning the matter.

Australia Australian Seamen's Strike Continues.

LONDON, August 22.
Owing to a hitch in final negotiations the Australian seamen's strike continues. The Union is now endeavouring to extend the strike to overseas ships.

N. W. Frontier Muddle. An Explanation.

LONDON, August 22.
The "Times" correspondent says. The breakdown of organisation on North-west frontier was partially due to the unexpected defection of frontier Militias and attempted rising at Peshawar. He refers to Peshawar Brigade orders in 1918 warning the officers not to enter the town singly or on foot and declares that no British officer has illusions regarding the militia's loyalty. He believes that no peace is possible in north-west as long as independent area exists neither under India nor Afghanistan and advocates advancing British frontier to that of Afghanistan.

Continental News.

LONDON, August 22.
NEW YORK.—Mr Carnegie left less than fifty million dollars.

LONDON, August 22.
The cricket match between Middlesex and Yorkshire was drawn.

LONDON, August 22.
The Ukrainian troops have occupied Odessa.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Simla The Frontier Situation. Inter-Tribal Fighting.

SIMLA, August 23.
The latest reports of the inter-tribal fighting in Swat indicate that the Nawab of Dir's forces have suffered a very severe defeat at the hands of the Swatis. The latter have not so far shown any signs of hostility to the Government.

General Dham-Nabi commanding at Jellalabad, arrived at Hazratnagar in connection with the British Boundary Commission, which is demarcating the boundary between the Kabul river and the Tarteobi pass.

The Khargi camp was raided yesterday and an attack on the convoy was repulsed near Dabra south-west of Tank on the right of the 20th, but no large Lashkar has been located in the vicinity.

The Maharaja of Bikanir. The Viceroy's Congratulation.

SIMLA, August 23.
The following letter was sent by His Excellency the Viceroy to His Highness the Maharaja of Bikanir on his return to India from the Peace Conference.—I was very glad recently to have an opportunity of meeting Your Highness in Bombay and welcoming you back to India at the conclusion of your labours in Paris and London. I feel, however, that I should like to write you a line to congratulate you very heartily on the great part which you have played since you accepted the Prime Minister's invitation last year to assist in the Peace deliberations as a representative of the Princes and Chiefs of India. I know with what remarkable ability and political sagacity Your Highness has performed Your task, and India owes to you and your colleagues a debt of gratitude for having so worthily represented her in the greatest gathering of statesmen that the world has ever seen. I have read with much interest the letters of hearty appreciation which Your Highness has received from the Prime Minister and from Mr. Montagu, copies of which Your Highness handed me in Bombay. I am glad to see that these letters have been published in the Press, so that all India is aware of the splendid work which Your Highness and your colleagues have done, not only during the actual Peace negotiations, but in connection with the League of Nations and the Labour Convention. I trust that Your Highness is now enjoying a well earned rest at your capital and that you will soon recover from the fatigues and strain of last eight months.

Bombay Bombay Police Courts. Chief Justice's Visit.

BOMBAY, August 23.
For the first time in the history of Bombay the Chief Justice, Sir Norman Macleod, paid a visit of inspection to the Esplanade Presidency Magistrate's Court to-day. Replying to the welcome on behalf of the Bar, Sir Norman said he realised if the Chief Justice and other Judges of the High Court could interest themselves in the work of the subordinate judiciary by personal visits, it would not only be beneficial, but accord considerable encouragement to the Bar also.

Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate, associated himself on behalf of the Bench with the welcome to His Lordship and expressed the hope that other High Court Judges would follow the example.

The Medical Services. Demand for Better Prospects.

POONA, August 23.
A meeting of the medical practitioners in Poona holding registrable qualifications, held this evening at the Kibe Wade, with Dr. S. H. Woody in the chair, passed several resolutions, demanding the separation of the Medical Services into Civil and Military, and recruitment separately by simultaneous examinations held in England and India, so as to afford equal opportunities and conditions for competition to Europeans and Indians alike. The meeting also asked for the throwing open of all educational and professional, as also higher sanitary appointments to the medical profession. Regret was expressed in another resolution at the meagre appreciation by the Government of the services of the members of the Indian Medical profession during the war, and a protest was entered at the attitude taken by the British Medical Association in its memorandum to the Secretary of State.

Calcutta Excess Profits Duty. A Board of Referees.

CALCUTTA, August 23.
In connection with the excess profits duty, the Bengal Chamber of Commerce has recently received a reference from the Bengal Government, stating that the Government of India proposed to appoint a Board of special referees to consider certain applications with regard to assessments under the Act, in which general questions of principle were involved. As applications came from all parts of India, it was desirable that they should be uniformly treated in all provinces, it had been decided, the Committee were informed that these should be considered by a single peripatetic Board which should visit Calcutta, Bombay, Cawnpore, and probably Madras. The Board would consist of two officials and of the latter Bombay had been invited to nominate an Indian, and Bengal a British business representative. The Chamber were invited to suggest the name of a British representative accordingly, and they submitted that of Mr. C. H. M. Critchley, until recently agent of the Bank of Bengal at Bombay. The Board has now commenced its sittings in Calcutta, and it is constituted as follows:—Mr. A. C. Mc Watters, C. I. E. I. S. (Chairman), Mr. W. S. Watkins, Inland Revenue Department, Mr. Jamnaji A Wadia and Mr. Critchley.

Calcutta University. Report of the Commission.

CALCUTTA, August 23.
At to-day's meeting of the Senate of the Calcutta University, the Registrar placed before the Senate a letter received from Mr. Sharp, Secretary to the Government of India, Education Department, in reply to the representation made by the University regarding the distribution of copies of the report of Calcutta University Commission. The letter states that the Government was unable to provide members of the Senate or the Vice-Chancellor with copies of the report firstly because copies were not available and secondly because under the standing orders of the Secretary of State no document of this nature could be made public until an interval had elapsed which was required for its receipt by the Home Government. In the present case the Government of India, having in view the desirability of publishing the report in this country at the earliest possible date, made special arrangements with the Secretary of State, whereby the report could be published in India on the date of its shipment, viz., 9th August, 1919. Further as it was recognised that the Senate of the University of Calcutta had a peculiar interest in the report, arrangements were made by the Secretary to the Commission to provide the members of Senate with copies without any delay when the publication took place. These arrangements were made before the meeting of the Senate dated the 12th July, 1919. The Senate then confirmed the recommendation of the Syndicate which states that the Senate learnt with great concern that it is proposed to introduce the Decca University Bill in the Imperial Council next month which implies that the recommendations of the University Commission are to be carried out piecemeal. The Senate observes that it should be given an opportunity to discuss the Commission's recommendations before the Bill was framed and urged the Bill should not be introduced until at least six months had elapsed from the date on which the volumes containing the evidence laid before the Commissioner were placed in the hands of the members of the Senate. A Committee was then formed to consider the report of the Commission and to adapt a set of resolutions to be placed before the Senate for discussion.

India's Water Resources. Exposition of Methods of Development.

CALCUTTA, August 24.
Mr. J. D. Meares, Chief Engineer, Hydro-Electrical Survey, has just published his preliminary report on "Water Resources" in India. The opening chapter contains a clear exposition of the methods by which power can be developed from streams and reservoirs, and

directs popular misrepresentation that a natural water-fall like that in the Cauvery, or at the Niagara is necessary. After dealing with the schemes of irrigation and water-powers, State control and charges, he gives a general description of the conditions in each province. The final chapter puts forward a constructive programme or further work of survey in its various aspects and calls attention to the specially favourable sites for survey and perhaps development. So far as preliminary investigation has gone, the Report says:—"India's industries now absorb a matter of over a million horsepower, of which only some 235,000 is supplied by electricity from steam, oil or water. Water power so far actually in eight amounts to 14 million horsepower, but this excludes practically all great rivers at present uninvestigated. Thus it is stated that the minimum flow of seven great rivers eastward from the Indus are capable of giving no less than three million horse power for every 1,000 feet of their fall from the Himalayas, while similar considerations apply to rivers in other parts. Some doubt, however, is expressed as to the estimate of seven million horse-power in the Irrawaddy and Chindwin rivers given in the report of the conjoint Board of Scientific Societies. While Bombay is in an especially favourable position in respect to water-power, Bengal at present depends on an outfall, though it has the honour of owning the first Hydro-Electric Station in India at Darjeeling. In this neighbourhood the report shows that great power is available from the Teesta, the Jaldaka and the other rivers of Bengal and Bihar. What is now wanted is a capitalist to develop these potential sources of wealth."

A Motorist Convicted.

CALCUTTA, August 23.

Mr. J. G. Drummond, District Magistrate of Alipore, today delivered an elaborate judgment convicting J. B. Miner, Educational Advisor of Messrs. Longmans Green and Co., for causing the death of an unknown Indian by rashly and negligently driving a motor car on Belvedere Road on the 26th June last and also under Section 16, Motor Vehicles Act. Miner was sentenced to one month's simple imprisonment and to pay a fine of Rs. 200, in default to undergo a further term of imprisonment and also to pay a fine of Rs. 50 under the Motor Vehicles Act.

Mr. R. C. Bonnerjee moved the District and Sessions Judge, Alipore, against the conviction. The Judge dismissed the appeal and upheld the conviction and sentence.

Afghanistan

The Medical Work in the Afghan War 1919.

A representative of the Associated Press at Simla has been permitted to examine numerous papers and reports connected with the medical arrangements on the frontier, as well as with the recent sickness among the troops engaged in the Afghan War.

The result of his investigations is that many reports which have reached England, and also been spread in India have evidently been greatly exaggerated.

The loss from sickness in the force, both temporary and permanent was unusually low considering the exceedingly trying climatic conditions to which the troops were exposed. The daily maximum shade temperature during the months of May, June and July were the highest recorded for many years and averaged some 5 to 7 degrees Fahrenheit above the daily average of 20 years.

Admission to Hospital.

For the period 5th May to 9th August the total admissions to hospital were 10,882 British and 45,774 Indian troops and followers, giving a daily admission rate per 1,000 of strength of 4.93 British and 2.97 Indians. The deaths from disease were 12 officers and 77 other ranks British, total 89 and 9 officers and 1260 other ranks and followers Indian troops total 1269 Indians. Total deaths British and Indian 1358.

Deaths.

The deaths per 1,000 admissions to hospital (excluding wounded) was British decimal 32 and Indian 27.74.

Ratio.

These ratios may be compared with similar ratios for other forces engaged in active operations during the same period of the year in India or the East on former occasions as follows.

	Daily admission rate per 1,000 of strength		Mortality per 1,000 cases admitted to hospital.	
	British	Indian	British	Indian
Indian Frontier 5th May to 9th August 1919	4.93	2.97	0.82	27.74
Mesopotamia 5th May to 9th August 1917	5.04	2.11	19.30	15.96
Mesopotamia 5th May to 9th August 1918	3.45	2.27	7.41	20.51
E. Africa 5th May to 9th August 1918	—	3.58	—	14.13
S. Persia 5th May to 9th August 1918	7.55	4.88	8.55	1.137
W. Afghanistan June 1 to 15th July 1917	0.63	3.77	7.11	16.69
Arab Campaign October to April 1917-1918	4.93	3.30	19.03	65.57

High Mortality amongst Indians

The relatively high cases of mortality amongst Indians is due to the relatively high incidence of cholera, especially amongst Indian followers. If the cholera cases and deaths, Indians are excluded the case mortality from all other causes is 14.9 per 1,000 a figure which, with one exception, lower than that recorded for any of the operations included in the above table.

Estimate of the Sick Rate.

Another comparative estimate of the sick rate of the force may be obtained from the

daily numbers of hospital evacuations from the front to the base. The normal loss by evacuation on account of sickness from a force engaged in active operations in a "temperate climate" in "Europe" is accepted by all military authorities as averaging 3 per 1,000 of strength per day. This figure in the case of the troops operating on the frontier, under the most adverse climatic conditions as mentioned above, and including gunshot wounds, was 2.8 for British and 1.3 for Indian troops and followers.

Cholera.

As regards cholera it must be remembered that a severe and widespread epidemic far in excess of the mean for 10 years occurred amongst the civilian population of the Punjab and North West Frontier Province during the period of the operations. The disease appeared amongst the troops and followers at no less than 30 different and far distant posts or stations. The number of cases that occurred at any one post and the time taken at any one place to stamp out the disease mainly depended on the number of Indian followers present. The difficulties in bringing these totally undisciplined men, camel, mule and other transport drivers under control were almost insurmountable. When their number was large and they were under conditions of intense heat and thirst practically no methods proved successful in restraining them from drinking polluted water and in their turn perhaps polluting water channels not previously contaminated. In this way the disease was propagated and kept alive amongst that class of followers while regular units accustomed to disciplinary control escaped. But even in the face of obstacles of this kind the comparatively short time taken in stamping out the disease at every post where it occurred and the complete immunity of certain corps in which the sanitary discipline was good is an indication of the real and energy with which protective measures were enforced by all concerned. Moreover the remarkably low case mortality of 30.5 per cent (all cases of cholera) exemplifies the efficiency of the treatment adopted.

Suppression of Cholera.

The way in which the medical officers suppressed the cholera epidemic has been described by a high authority at the front "as entirely owing to the work of the medical services and their almost unprecedented devotion to duty under appallingly trying climatic conditions that the disease was got under. At one time it threatened to immobilize the whole force". It is stated that the whole force of 100,000 men were inoculated within a fortnight.

Deaths from Heat Stroke.

Again the deaths from heatstroke per 1,000 do not compare unfavourably with the deaths from that cause during the same period in 1918 in Mesopotamia when a heat-wave of similar intensity prevailed in that country.

	Death from heatstroke per 1,000 per strength.	
	British	Indians
Indian Frontier 5th May to August 1918	1.16	0.89
Mesopotamia May to August 1918	6.04	0.80

Actual Deaths from Heatstroke.

The actual deaths from heatstroke were British 26 Indian 140, total 166.

Battle Casualties.

The battle casualties from May to 9th August were as follows:—

	Killed	Wounded	Total
British Officers	19	46	65
" other ranks	32	153	185
	51	199	250
Indian Officers	11	16	27
" other ranks	210	634	844
" Total	221	650	871
Total British and Indians	272	849	1121

Five officers and 13 other ranks British total, 18 and 44 other ranks Indian died of wounds. Total British and Indian 62.

The only occasion on which a relatively high number of wounded 322 had to be dealt with within a few days was between the 15th and 17th May in the Khyber line.

Actual number of sick to-day is 10,028 viz. 2,172 British 7,856 Indian out of total force about 268,000.

All authorities on the spot, including General Sir Arthur Barrett, Commanding the K. N. W. F. Force reported that the wounded were efficiently and expeditiously handled and that the majority were in the Base Hospitals at Peshawar or Rawalpindi a few hours after being hit.

Indian News.

About and Around.

Sir Edward Maclagan, Lieutenant Governor of the Punjab, returned to Simla on Saturday from tour.

The total subscriptions for the new Indian loan up to the 22nd instant are Rs. 15,33,75,500, inclusive of Rs. 1,03,85,650 in the shape of war bonds.

Both the Bombay Rents Acts have been extended for a further period of two years from the date of expiry by an order of the Governor-in-Council.

Sir Hamilton and Lady Grant left Simla on Saturday for Nathia Gali "en route" to Peshawar. Sir Hamilton Grant will take over charge from Sir George, Roosa-Koppel in the second week of September.

The Government of Bombay notify that in future priority certificates will be necessary only in the case of food-grains, fender, cotton, cloth, salt and gunny bags. The existing restrictions regarding transit of other commodities are withdrawn.

The Secretary of State has instructed the Bank of Montreal to invite weekly in New York competitive tenders subject to a minimum of a limited amount of immediate telegraphic transfers on Calcutta. The amount and the rate will be fixed weekly. For the first sale the amount offered will be Rs. 30 lakhs and the minimum rate will be 39½ cents per rupee.

The Government of India have sanctioned certain proposals of the Punjab Government for the creation of a Government service for women Sub-Assistant Surgeons in the Punjab on similar lines to the existing service for male Sub-Assistant Surgeons. The cost of the scheme, the greater part of which will fall on local bodies, amounts to Rs. 33,900 per annum.

Latest Telegrams.

BOMBAY, August 25.

A public meeting of the Bombay citizens held on Sunday evening passed a resolution strongly protesting against the vagaries of the Bombay municipal water department, emphatically condemning its inefficiency and recommending employment of a firm of water engineers of highest standing to examine, report and recommend measures of ensuring effective distribution of water in the city.

In pursuance of a non-official resolution accepted by the Bombay Legislative Council, the Government of Bombay are taking steps to provide accommodation for waiting rooms with suitable furniture in revenue offices in the districts for the use of respectable visitors who have occasion to go to these offices as parties, witnesses or in other capacities.

BOMBAY, August 25.

Their Excellencies the Governor and Lady Lloyd accompanied by the staff left Bombay on Sunday afternoon for Poona.

At a largely attended meeting of the Bombay mill-hands under the auspices of Indian Labour League, Mr. B. G. Tilak and Mr. B. P. Wadia (who is President of the Madras Labour Union) were elected as representatives of the Indian labour on the international labour conference which will meet in Washington in October next.

బొంబాయి ఉన్నత న్యాయస్థానం:— గత పదవైది దినములలో బొంబాయి నగరముందు ఉన్నత న్యాయస్థానము కంపెనీ తీర్పుపడినవి. సాక్షి వ్రాసిన మరల గుంపులలో నొక గుంపు నొక కంపెనీవారు 12 లక్షలకు కొని దీనిలో సగము నగదురూపమున చెల్లింపబడునది. తక్కినది నంతుల రూపమున నీయబడును. తక్కినవంతులను మరలదాసు కంపెనీ ఏకైకమున, దైత్యములను పుచ్చుకొనిరి. కరీంఖాయి కంపెనీవారి రింకోకమరను పెట్టెదరు. కోటిరూపులముల పెట్టుబడిని పెట్టెదరు. మురారీ గోమలదాసు కంపెనీవారి రింకోక కోటిరూపులములతో వేతాక మరను నెలకొల్పెదరు.

మోటారు ప్రమాదము:— జె. బి. మి నెలు గారితో కలిసి ముగ మోటారుబండిని నడపించి మనిషి మిదగు తోలిరిని చేయబడిన కేసును ఆలిఫూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు జె. జి. ద్రమ్యండు గారు 22-వ తేదీని విచారించిరి. కొంతమంది సాక్షులు విచారించబడిన వెనుక ప్రభుత్వపుత్తు న్యాయవాది ముద్దాయి నేరమును స్థిరపరచునోరును ఏడుమిమములలో ముద్దాయి తన యింటనుండి ఆసువుతికి బండి నడపించుట చాల ప్రమాదకరమనిరి. తానొక మనిషిమిదగు బండిని నడపించినట్లు మి నెలు గారే చెప్పిరి. కాని బండి క్రింద పడిపోయిన మనిషి వెంటనే నిలిచి స్నేహితునితో మాట్లాడెనని చెప్పట చాల అసంభవము. సాక్షులమునుబట్టి ముద్దాయి యరువురను పడవ్రాసినట్లున్నది. వారాపత్రిక లిందునుగూర్చి చాల తీవ్రముగ వ్రాయుచున్నది. భారతీయపత్రికలలో నొకటి కెప్టెను మెక్లిల్లా నుగారిని సాక్షులము వేయవలయుననున్నది. ప్రమాదవశమున నొకమానవుడు మరణించుటయు, అందులో యూరపియును బండి క్రిందపడి మరణించుటయు చాల దురదృష్టము. ఇంకను తీర్పు చెప్పబడలేదు.

బొంబాయిలో పోలీసుకార్యము:— ఈనెల 28వ తేదీని బొంబాయి ప్రాంతీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి సర్ నార్మన్ మెల్లెడుగారు ఎస్సెస్మెంటు నున్న రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కార్యము పరిశీలించెల్లిరి. ఇదివరకప్పుడును యిట్టి అచానులేరు. అచట న్యాయవాదులు న్యాయక ముసంగిరి. ప్రాంతీయ న్యాయమూర్తులపుడెప్పుడు క్రిందికార్యముల పరిశీలించుట చాలాభకరమని తీర్మాన: న్యాయమూర్తి సుడితన. ఈరీతిగా నన్ని ప్రాంతీయలోని న్యాయమూర్తులను చేయదగు నని రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కూడ సుడితన.

ఆస్ట్రేలియా నావికులు.

లండను, ఆగస్టు 23:— ఆస్ట్రేలియా నావికులు సముద్రము కట్టిరి. విశేషములందున్న ఆస్ట్రేలియా నావికులగుడ సముద్రము కట్టకలెనని వారిసంఘమువారు యిచ్చించుచున్నారు.

ఉక్రేనియా సేన.

లండను, ఆగస్టు 23:— ఉక్రేనియా సేన ఒడిస్సా నగరమునకు.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైటురు ఏ జెన్సీ)

ఇంగ్లాండు

సంస్కరణసంఘము.

కార్మిక ప్రభుత్వ సాక్ష్యము

లండన్, ఆగస్టు 21:— సంస్కరణముల విషయమై విచారణ చేయుచున్న సంఘమువారియొక్క నేడు కార్మిక ప్రభుత్వము సాక్ష్యముచ్చి. వారు తమసాక్ష్యమునందు డిట్లు తెలియజేసిరి:— చివర కేసంస్కరణవిధానము నంగీకరించిన మాంటేగ్యు పెన్షన్ల విధానమునకు భిన్నముగ వర్తింపట చాల ప్రమాదకరము. దానికిభిన్నముగ వర్తించిన యెడల సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు కర్తవ్యప్రభుత్వ గల రని యా, ఆ ప్రభుత్వము వారు మాంటేగ్యు పెన్షన్ల విధానమును తిరగ్మించి తేలికని యా భార తీయుట భావించుదురు కుల ప్రాతినిధ్యము గురించి ప్రస్తుత మిక్కడ నెక్కడగ చెప్పకొనుచున్నారు. నేడు చెన్నపురిలో గవర్నరుగ నుండిన ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిన సాక్ష్యముగ నే యున్నది. ఇంగ్లాండులో స్కాట్లాండు జేతనునకున, ఇంగ్లీషునుకున నెట్టి సంబంధము కలదో బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణజేతనులలో నోరొకరి కెట్టి భావ మేకటదు. సంతకమునందు చాలమంది స్కాట్లాండు జేతనులుగారు, అందులకు పుట్టిమిగిలిన ఆంగ్లేయుల తలచును కలచుటలేదు. అట్లే బాలనోర్యోగములకు బ్రాహ్మణులు నలుగురెక్కడగ నుండిన బ్రాహ్మణజేతనుల వారిమీద న్యాయ భావమునుగోరుడను విశ్వవిద్యాలయములను ఆంగ్లేయుల కంటే భారతీయుల కెక్కువవిధివ్యవస్థలు కలదు. పూర్వముకంటే భారతీయుల లిప్యను రాజ్యాంగ విషయములందు వెక్కువ ప్రాముఖ్యమును కలిగించుకొనుచున్నాడు.

సర్ ఆల్బర్ట్ డేవిడ్ కార్మిక

బ్రాహ్మణజేతనులకు భంగముకలదే సర్ ఆల్బర్ట్ డేవిడ్ కార్మికగారు తులసాగిరికి పుట్టి ముండితీరలయినను నుడివిరి. చెన్నపురి యెట్టి కలలో బ్రాహ్మణులకంటే బ్రాహ్మణజేతనులకే యెక్కువ సభ్యత్వము లభించినవి మాంటేగ్యుగారు చెప్పినపుడు సాక్షికి విస్తృతము కలిగెను. ప్రస్తుతపు లిల్లు కలన జేతనులకు కాంతి ప్రభులను సాక్షి యొందులేదు.

మాంటేగ్యుగారికి విందు.

లండన్, ఆగస్టు 21:— నేనాయ హోటలునందు మితవాచనమువారవగమువారు నేడు మాంటేగ్యుగారికి విందు చేసిరి. నురేంద్రనాథ బాగ్చి గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. సిన్హాప్రభువు, కర్ కృష్ణగుప్త, కార్మిక ప్రభుత్వ విందుకు దయచేసిరి. సభయందు ఉపన్యాసములు లేవు. జ్యోతిబాద్యుల శేషములతో భారతీయులు కొందరునంగీకరించున పాడి కథలను నానందించజేసిరి.

వెండిధర.

లండన్, ఆగస్టు 21:— మాంటేగ్యు కం వెలివారు వెండి ధరను గురించి యిట్లు తెలియజేసిరి:— ఆమెికాలో మారకపుధర దిగిపోవుటచే వారు వెండిని విక్రయించుటలేదు. మారుమోలా 18 వ తేదీ 180 లక్షల వెండి వెండియందెను. మారుమోలా మారకపు ధర నిలకడగ నున్నది. టీలునకు 70 పెన్సీలకును ఆక్కడ ధరకలదు.

ధర వెలిగిన కారణము.

లండన్, ఆగస్టు 22:— ఆమెికాలో మారకపుధర దిగిపోయి వారు వెండిని విక్రయించకుండుటచే వెండిధర వెలిగినది చెప్పబడుచున్నది. చివరకేములకు తూర్పునందు చాల వెండికావలసియుండుటయు. నోక కాగము దానిధర మరి అద పెన్సీలు పెంచినయెడల వెండికంటే వెండికాగములే లాభముగ నుండుననియు దానివలన నాగెనులకు కలిగించుట యు నిజమేయుటయు ప్రారంభము కావచ్చుననియు, పిల్లింగునకు వెండి నోట్లను వినివలయుననియు కామ్రూచేత్రము నడుపుచున్నాడు.

ప్రాణు

బాల్మికు ప్రాంతము.

నూతన ప్రభుత్వస్థాపన.

ప్రాణు, ఆగస్టు 22:— బాల్మికు ప్రాంతమునందు రహస్యవారు క్రొత్తప్రభుత్వమును స్థాపించినందు ఎస్తోయో వారి కుతూహల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించినగాని వెల్లొ గాగారు మిదకు నడువదలవిన దండయాత్ర విషయమై తామెములతో దృఢమని ఎస్తోయోయను తెలియజేరది నట్లును ఆంగ్లేయులు వాగిన బాబుకు యుద్ధపథము నేడు సమాజేమెయోచింది. ఎస్తోయోవారు కోరి దానిని చెల్లించవలయునని బాల్మికు రాష్ట్రములలోని ఆంగ్లేయప్రతినిధి జనరలు గవర్నరుగారికి వ్రాసెను. తేలియెడల ఆయుధ్యము భక్తులు కాగలదు. మున్నూ ఘాతు వాగిన బాబుకునూ యోచించిరి. బాల్మికు రాష్ట్రములను కదలి వెట్టుటయందు జర్మనులు మన్నించ వలసిని మరతులలో వార్తించిని వారించిన ఆడు కలకు. వారు దెబ్బగొట్టుగాను బెట్టు వెల్లొపోయినకు వారి స్థాపన ప్రిక్తు వారు తీవ్రముగా తిరిగి నేలు నేర్పుచుండుటచే ఆక్కడి స్థితిగతు లేదు వారుపడిట్లు లేకు. జర్మనులు చెల్లించవలసిన మరతులను చెల్లించునట్లు చేయవలసినదని ప్రతికపథము గవర్నరుగారికి తెలిపిరి.

బరోపాలోని బొగ్గుపెట్టి.

హూవరు తెలుపు సంకతులు.

ప్రాణు, ఆగస్టు 22:— బరోపా మగ్యజేతలందు సంవారముచేసి హూవరుగారు నేడు ఇక్కడకు దయచేసి వెల్లొపియ గవల వనివాంగు కట్టుకట్టి వియవించేసి దానిధరి కడగ బరోపాయందు బొగ్గుపెట్టి యెట్లున్నదో మధ్యధరానికి తెలియజెప్పిరి. హూవరుగారి స్థితిగతులను గురించి నూతన వారు తెలియజేసిరి.

వెల్లొపియలోని పనివాండ్రు సమ్మెకట్టు నంతరించ జేయుట కెక్కువ అధికారమిచ్చిన గాని బరోపాలో విషమదశ యేర్పడగలదు హూవరుగారు, నుడివిరి. తిరిగింత బొగ్గు లేకపోవుటవలననే ఆస్త్రియా హూవరుగారి శక్త్యమునువచ్చెను. బుడాపెట్టులో ప్రజలకు తిండిలేదు. ఆక్కడ వైద్యకాలలో 20 వేల మంది కోలుకు గలరు. వారికి ఉపచారములే చేయుటకు సాధనములేవు ఆరెండు జేతనులలోను తీయవ్యాధి అపరిమితముగ వెలిపోయెను. దెప్పించున్న గుని రిగిలినపుడు కట్టుకట్టుటకు గుడ్డలేవు. కట్టుకొనుటకు వస్త్రములేవు. చర్మగృహముల కుదర్చుటలో కావలసిన తెలములేవు పిల్లలకు తిండి సరికలే వారు చర్మవ్యాధుల చే బాధపడుచున్నాడు.

రుష్యా

బోల్షెవిక్కులస్థితి.

పోలులవిజయము.

లండన్, ఆగస్టు 21:— బోల్షెవిక్కుల నణచివేయ నొసరింపకుచున్న సమరసన్నాహములు మంచియుత్సాహ కరముగ నున్నవి నయ్యగినతావులకుండి తెలియుచున్నది. గతవారములో రుష్యావ్యమోత్తరవైద్యములును ఎస్తోయోయను వైద్యములును గలసి బోల్షెవిక్కులను లాగా నదీమార్గము గుండా తరిమివేసినది. ఇంకను దక్షిణమున పోల్కోవునకు వాయు క్యమును పోల్కోవునకు దక్షిణమును ఘోరముగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఈ రెండు ప్రదేశములందును గత 15 దినముల నుండి బోల్షెవిక్కులు ప్రతియుద్ధము నొసరించుచున్నారు. చివరకు తరువిగోనుల నిరుపరిమెల్లమారు తరుగుగలిగిరి. పోల్కోవు ప్రదేశములో బోల్షెవిక్కులు పోల్కోవు రీగా రెయిలు మార్గమునకువారు 9 మైళ్లమారును దున్నారు. ఇనట బోల్షెవిక్కు వైద్యములలో నేదియో లోపమున్నట్లున్నది. ఒక రెజిమెంటు ఆయుధములతోనూ పూర్తిక వైద్యమును విడచి వెట్టి పోయినది. పోలు లిపుడు మిస్సునకు దక్షిణమునందున్న “లేతు రీ జెయను” వరకును రాగలిగిరి. దక్షిణమున వల్నివియోవరకును బోగలిగిరి. మిస్సునవరకు జరిగిన యుద్ధములో బోల్షెవిక్కులు నూరుమైళ్ల వికాలముగల రంగమున 50 మైళ్లు వెనుకకు పోయిరి. దీనిని బట్టి పోలుల విజయ మెంత గొప్పదో యూహింపవచ్చును. పిటెరునది మొదలుకొని రోస్వీకు దక్షిణమువరకునున్న 120 మైళ్ల రంగమున పోలులు బోల్షెవిక్కుల నెదిరించుచున్నారు. పోలుల ఉత్తరరంగమునందు బోల్షెవిక్కులు గోరి

ను నదివరకును తరుచుబడిరి. విల్నా మొదలు ఆస్ట్రగువరకు నున్న రోడ్డునంతటిని పోలు లిపును ఆత్మరక్షము గావించుకొని యున్నారు. జనరలు వెట్టూరాగారి కుడిచేత్త వైద్యములు కీపుదను కేగుచున్నవి. ఇప్పుడు కీపునకు 90 మైళ్లమారును దున్నువి. కీపునకు వచ్చి, దక్షిణ, ఆగ్నేయ భాగములందు తిరుగుబాటులు చాల విశేషముగ నున్నవి. యుక్రేయను ప్రజలందఱును గూడ బోల్షెవిక్కు ప్రభుత్వమును తొలగించ ప్రయత్నించుచున్నట్లు లున్నది. జనరలు డెరికినుగారి ఎడమ చేత్త వైద్యములు చాల త్వరితగతినీ ముగుస కరుగుచున్నవి. బోల్షెవిక్కు లిపుకు బరోనదికి వెనుకభాగమును దున్నారు.

ఉత్తరమున మరికొంతదూరములో జనరలు డెరికినుగారి సాయుధబట్టు లాక రెయిలునెక్కి ఎలిజవెట్టాగారు ప్రవేశించిరి. నీవరునకు ఉత్తరమున ముఖ్యముగ లూవ్చియట్టును, కీపున కాగ్నేయముగ 110 మైళ్లమారునకు, ఘోరముగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఉత్తరమున మరింత దూరములో జనరలు డెరికినుగారు రోసోబాపుదిక ముగుస కరుగుచున్నారు. భాగోవునకు ఉత్తరమున కర్మగిరిక నప్పుడే అవస్థించిన మారంభమైనది. జనరలు డెరికినుగారి పశ్చిమరంగము ముఖ్య యుద్ధప్రదేశముగ నున్నది. అచట నతడు విజయము నొందు నెడల మిత్రయుడలి వైద్యములను గలసికొనగలడు. అంతటితో యుక్రేయను లండనును బోల్షెవిక్కులపై తిరుగుబడ గలరు. బోల్షెవిక్కులు రుష్యా పథ్యప్రదేశమునకు పోవలసి వచ్చును. పశ్చిమదక్షిణ రుష్యా రంగము లందలి బోల్షెవిక్కు శక్తి వైద్యములు 50 మైళ్లమారున మాత్రమున్నవి.

ఇటీవలి సమాచారమునుబట్టి ఈ రంగములందు 15 బోల్షెవిక్కు వైద్యము లున్నవనియు, వాటిలో 39 వేలమంది నైనికులు ఉత్తర రుష్యా రంగమునను, 167 వేలమంది నైనికులు పశ్చిమరుష్యా రంగమునను, 143 వేలమంది దక్షిణరుష్యా రంగమునను, 133 వేలమంది తూర్పు రుష్యా రంగమున నున్నారు. వీరు గాక అంతరంగపు దేశమున 727 వేలమంది నైనికులున్నారని తెలియుచున్నది.

క్రాకోవ్ లు యుద్ధము.

లండన్, ఆగస్టు 22:— హల్సింగుపోన్న పట్టణము నుండి క్రింది సంకతులు తెలియుచున్నవి:— గవల ఆవరణ వాటి బోల్షెవిక్కు వాళు రాకుండ ఆంగ్ల వాళాదళము చేసెను. చివరకు ఆగ్లిస్థిలో యుద్ధము జరిగెను. వీనికి తోడు కోటలకు ముట్టుకొని దానిమీద ఫిరంగులు బాంబులు వేసిరి. దానివలన కోటలు దగ్ధమయ్యెను. అరేట బోల్షెవిక్కు యోధులు బతుకుట రావలసినవైకు. వీరితో యుద్ధము చేయుటకు మోటారు పడకలు సిద్ధముగ వేచియుండిన.

అమెరికా

మెక్సికో అమెరికా దేశములు

వాసింగటను, ఆగస్టు 22:— మెక్సికోలోని దోడిడి గాండ్రోకు తరుముకొని పోవుచుండి ఆమెికా నైనికులను వెంటనే ముల్లింపుమని ఇక్కడి మెక్సికో మంత్రి కోరెను.

జపాను

కొరియా సంస్కరణములు.

లండన్, ఆగస్టు 21:— కొరియాలో ననేకరాజకీయ సంస్కరణము లొనరింప నుద్దేశించు జపానీయు లాక ప్రకటనము చేసినది రైటురు గారికి తెలియజెప్పును:— కొరియావారును, జపానువారును ఒకేచక్రవర్తి యధీశమునందుకుట వలన అన్నివిధముల అన్యోన్యము సరిసమానులు. జపానున జే విధమున రాష్ట్రము, పురపాలనము జరుగుచున్నదో అట్టిపరిపాలన మే కొరియాలో కూడ జరుగునట్లు వారింతలోనే క్రొత్త పద్ధతి నవలంబించెదరు. జపాను వీధిమున పాలింపబడుచున్నదో అన్నివిషయముల నావిధముననే కొరియా పాలింపబడును. జెవరెక్యోలస్థానమున గవర్నరుల అధికారము దుండూనివిలు పోలింపుట లుండుచుదురు.

టర్కీ

అస్టోలియాయందలి స్థితి

కన్స్టాంటినోపిలు, ఆగస్టు 21:— దొరతనమువారత్యం తకతనము లగు కాసనములను జేయుచున్నను, అస్టోలియా అంతరంగికస్థితియేమియుబాగులేకున్నది. మైర్నాకరాహిస్సారు రెయిలుమార్గము దున్ను సుజాతుపురములో కలహకారులు ప్రవేశించినది తెలియుచున్నది.

అల్పద్రవ్యమునకే లభ్యమగు నీదేశీయవైద్యమున కవకాశమునగలయు ననియు మొలకలు ప్రజల యుద్ధోషలను పులకదలంబు కొరతనువారికి మననాయకులను, ప్రజలను నివేదించియున్నాడు. అదియేలాగోగాని కొరతనువారు ఆయుర్వేద మనిన చెవియొగ్గక, కఠినోక్తులచే నూలనాడుచు, నెట్టి సహాయమునైనను జేయకున్నారు. కొరతనువారి ప్రకృత్యుత్తరములను మానుటకును దేశీయవైద్యమునకు నెట్టి ప్రోత్సాహముగాని వారివలన గలుగజాలదని తోచుచున్నది. మఱియు కొలదికాలముగ చెన్నపురి మునిసిపలసంఘమునుండి ఆయుర్వేదకళాశాల వైద్యకాలాదిసంస్థల కొనగబడు 1800 రూ॥ లను మామూలు ప్రకార మీ వర్తనమున గూడ నీయవలయునని యొక గ్రీవముగ తీర్మానించుకొని తమ తీర్మానమును గవర్నరు మొంటువారి యామోదమునకై కార్యోపేక్షవారు పంపిరిగాని వారతీర్మానము నామోదంపక నిరాకరించిరి. ఇందుకు ముఖ్యకారణము ఆయుర్వేదాభివృద్ధి తమ యావధముల విక్రయమునకు అటంకముగ నేర్పడవచ్చుననుచునాతో పాశ్చాత్యవైద్యచరణు లొసగు సలహాయే యుండవలెనని యూహించెదను. తనివో అనేక కాలము ననేకరీతుల నెంతెంతోలావుమొత్తముల నవలీలగ వెచ్చించు నుదారస్వభావుల కీజన సామాన్యోగ్యవిషయమున నింతటి యవాదరణ జనించుటకు కారణము కనబడదు. వారిచ్చు మొత్త మెంతయైనను వ్యాధిమునకును, పద్ధతికిని పోరాడవలసియున్నది. ఇట్లు ప్రభుత్వమువారు పక్షపాతిబుద్ధిని జూపుట ఒకవిధమున మన మేలకే యగుచున్నది. ఈ నిరాదరణ మనలను గాఢనిద్ర నుండి మేల్కొల్పి యీ వైద్యవిషయమందు మనకల్లరకును పోకమర్కము సంఘటించుటకు ముఖ్యరీతిగా పరిణమింపగలదు. కావున నో మహాజనులారా! ఆయుర్వేదవైద్యుల యుత్సాహము నెంపొంది ఆయుర్వేద మభివృద్ధిగాంచునట్లు శరద్విధముల సాయమొసగు భార మిప్పుడు తమమాపులయందున్నది. అట్టి భారమును నిర్వహించువిధమును గుఱించి విద్యావంతులు మీకు విస్తారము వివరించి చెప్ప నక్కఱలేదు. ఇంతియగాక, 'రాజా ప్రకృతిరంజనాత్' అన్నటులు పాలితుల సంతోషమే పాలకులకు ముఖ్యము. ఆరోగ్యములేదే సంతోషము సంపూర్ణముగను సుమారుకాలము. మనదేశపు పరిస్థితులనుబట్టి ఆయుర్వేదమే భారతీయులలో నూటికి లొంబదితోమ్మిదిమంది యారోగ్యమునకు ముఖ్యముగ నేర్పడుచున్నది. ఇట్టి యాయుర్వేదము రాజావలంబనమునకు తప్పక ఆర్జునుగచున్నది గాన, ప్రభుత్వమువారు ప్రకృత్యుత్తరమిరాదరణ వదిలి ఆయుర్వేదమున కర్జునుగ నాదరణ నగపటచునంతదనుక మననాయకులు దేశీయమహాసభలయందును, ప్రాంతిక మహాసభలయందును, శాసనసభలయందును దీనిని గుఱించి ప్రస్తావనలు లేచ్చి, చర్యలు జరిగించి, ప్రభువుల చిత్తములందు నిక్రమ నాటుకొనుటకు తగిన కృషుల నెడతెగక చేయుచుండవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ద్రవిదులకర్తవ్యము.

ఇంతకు పూర్వము గతవర్షమున ఈ పరిషదమున మానసియులగు జస్టిస్ టి. వి. కేమగిరయ్యగారు రక్తాసనమునధిష్ఠించియుండి ఆయుర్వేదమును, ఆయుర్వేద వైద్యులును అభివృద్ధికివచ్చుట కనేకమార్గములను ఉపదేశించియున్నారు. అట్టి వ్యాధిపరిపాలనాదక్షునిచే నధిష్ఠితమైన ఈ పరిషదమున ఇంతదనుక నాతెలిసిన కొన్ని విషయములను మీకు నివేదించిరి. ఇప్పటికే తమ యమూల్యమగుకాలము నే నాక్రమించిరి. ఇక తామందరు నిరంతరబద్ధదీక్షతో ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై జేయవలసిన వానినిగూర్చి రెండుమూడు మాటలుచెప్పి నా యభిభావమును పూర్తియైనట్లెదను.

ద్రవిదులు పురాతనకాలమునుండియు యోగివిరాజితులు. వీరు సకలవిద్యలందును, కలలయందును, రాజ్యతంత్రములయందును, రాజ్యనిర్వహణమునందును, సంఘసంస్కరణమునందును, మిక్కిలి ప్రసిద్ధులు. తేరయ్యర్, భోగయ్యర్, మంథానశైరవ, ఆగస్త్య, కొండరామ అశ్వత్థామభట్టర్, మొదలగు మహనీయులు ఆయుర్వేదమందు గల పాండిత్య ప్రకర్షణ చే గీర్వాణవాణియందును ద్రావిడవాణియందును అనేకవైద్యవిషయక గ్రంథరాజములరచించి మహాపకారముగావించిరి. విద్యవైద్యులగుచేతను, ఆగస్త్యవిద్యాపితముచేతను నలంకృతమైన నీ ద్రవిడదేశము ప్రకృత్యుత్తరమిరాదరణముల కంటె వెనుకబడి యెక్కువ వైద్యవిచారగులసంఖ్య నపేక్షించుచున్నది. వైద్యవంతులసంఖ్య యిప్పటికంటె అధికము నొనరించినగాని ఆయుర్వేదవ్యాపకము తగినంత కలుగజాలదు. ద్రవిడమండలములకన్నిటికిని కేంద్రీకృతాయుర్వేద

కళాశాలయు, తదనుబంధముగ ఆశుశాలయు వైద్యాలయములును, భేషజోద్యానమును, రసశాలను సమకూర్చుట యవసరము. ప్రతిమండలమందును, ప్రతిపల్లెయందును ధర్మవైద్యశాలలు నెలకొల్పి బీదలగుల కుచితచికిత్సల నొసంగుట, వైద్యసేవాసమితులను కేంద్రముగను, మండలములవారిగను నెలకొల్పి ఉత్తరపుష్కరాది సమయ సమాగతయంత్రాధుల యారోగ్యసంరక్షణకై పాటుపడుట, ఇట్టివి మిక్కిలి యవసరము. కేంద్రాయుర్వేదవైద్యాలయము స్థాపించి యందు క్రియాచరణము శారంభించుటకు తమ పుత్రులను, మిత్రులను, సోదరసోదరీమణులను, ప్రసిద్ధిఆయుర్వేద వైద్యకళాశాలకు బంపి నుకొనియుగ జేయుటకు ప్రయత్నించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. నిఖిలభారతాయుర్వేద మహామండలమువారు ఆయుర్వేదవ్యాపకమున వెనుబడియున్న దక్షిణాపథమున తద్యాప్తినిగావించుట యవసరమని మహామండలవిద్యాపితముల ప్రధానకార్యాలయములను జెన్నపురికి ప్రసాదించియున్నారు.

వారి సలహానుండి మీరలు ఆయుర్వేదవ్యాప్తికై తగు ప్రయత్నములజేయ హేచ్చించెదను. మీరు చేయు కార్యచరణమునకును, మీ మనోభావవ్యాప్తికిని, ఇతరులమనోభావముల మీరు గ్రహించుటకును ద్రవిడభాషవైద్యపత్రిక ఆవశ్యకము. భాషామాలకముగ వైద్యము అభివృద్ధిగాంచిన గాని దేశ మభివృద్ధిగాంచనేరదు. మనము అందరమును ఆత్మత్సాహకరమగు ఈ పరిషదమునకేరి ఎట్లు కార్యచరణము ఆచరింపదలచితిమో అటులే ఈ మామూలుములతో దీనిని మరచక ప్రత్యేకమును మనకుండుకార్యములలో నిదియే మొదటిదని యెంచి సాధ్యమగునంతరకు దీనివ్యాప్తికై ప్రయత్నింపవలయును. మన ప్రయత్నములకు రాజావలంబనాదులు కూర్చుండుటచేత మన యభివృద్ధినిగూర్చిన భారమంతయు ప్రకృత్యుత్తరము మనమే వహింపవలసియున్నది. ఈ ముఖ్యసూత్రమును స్ఫురిపథమున నుంచుకొని ప్రతి ఆయుర్వేదవిదుడును ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై పాటుపడవలయును. మన ప్రకృతులకును, ఆచారములకును, దేశపు కీర్తిష్టాస్థితులకును అనుగుణముగ త్రికాలజేరులచే గనుగొనబడిన ఈమూలికాదులకై వీధిపాంతరమునకో పోవబనిలేదు. మన దొడ్లలోను మన ప్రాంతములలోను దొరకుచున్నవి. కొన్ని కొంతదూరములనున్నను అల్పద్రవ్యమునకే లభ్యములు. ఎట్టి వైమాదులు సంభవించినను జంక బనిలేదు. సర్వజనాదరణమైన సులభద్రవ్యలభ్యమైన అన్నరేజిపుణ్యములతో విరాజిల్లు ఆయుర్వేదమును వ్యాపింపజేయు కాల మాసన్నమైనది. వారలసంతతికి జేరిన మీరలు గూఢనుభూప్తినుండి మేల్కొంచి నిఖిలభారత ఆయుర్వేదవైద్య మహాసమ్మేళనములవారి యుద్దేశముల ననుకరించి భాషాప్రయంత్రాయుర్వేదాభివృద్ధికై సర్వరమున కార్యచరణకు గడంగగలందులకును నుత్సాహమున మరియొకరూప హేచ్చించుచు తమ ప్రయత్నములు ఫలవంతము లగుటకు ఆధ్వర్యంతరికి వందనము లొనర్చుచున్నాడ.

జ్ఞో. భిషజాం సాధువృత్తానాం భద్రం చాగమకాలినాం
అభ్యస్త కర్మణాం భద్రం భద్రప్రదప్రాణిలపిణాం,
ఓంసనానావతకుసనానాభునక్తుసనావీర్యంకరవాహనై
రేజస్వి నావధీతమస్తు మావిద్విషావస్తా.
ఓం కాంతిగ్యాంతిగ్యాంతి.

Seeds & Plants.
నానావిధ చెట్లదినునులు.

మెడలు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు వలె విధమైన చెట్లదినునులు యింక అనేక విధములయిన మొక్కలదినునులు నీరు, నాటు, కాయకూరలు, చిత్తములు శరతులగ విక్రయంబుచును. కావలసిన వారు అర్ధదాస్తాంతు పంపితే, నటులతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాట్రులు తంతుతాము. నాలుగు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. వి. కాదర్ మీరాసాహేబు
(1718) చిత్తములు, మొక్కవర్తకుడు, నేలం.

1696 ఎ సాకెట్ గడియారము
మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈ నేలలోపుక తిప్పించుకొనువారికి ఒక ఛాకా పెక తేనెకొప్పతో సహా బహుమానము ఇవ్వబడును. గడియారము బహుమానముతో సహా రూ. 8-8-0. మంజూరిగడియారం తోనొకటట్లు సహా రూ. 6-0-0.
V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

Vitafer

The Greatest of all Tonic Foods

has been aptly described as "Super-nourishment for brain and body."
It is a scientific Food tonic, richly endowed with body-building elements. It is not a temporary stimulant, but an abiding influence for good health.

The GOLD MEDAL Tonic Food

SPENCER & CO. LTD.
SOLE AGENTS
Madras and Branches.

Vitafer Small Tin	2	4	0
" Medium "	3	14	0
" Large "	6	12	0

శుభ్రము ! Free !! శుభ్రము !!!

సర్కారునందు రిజిస్టరుచేయబడిన సం 253
అన్యస్తాంతులందు చేవాలుముద్ర గల్గిన రసీదు:—ఈ మామైరెండు మాత్రము గల బాట్టిలను గొనువారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము నేపించి గొను మగవదని యెదల ఈకర్మసాక్షి ఆ రసీదునందు చేవాలు చేసి 1 మాసములోగా వాతను పంపితే వెలను వాతను పంపుతాము. ఈ ప్రతిజ్ఞను మేము రాయ్యాకట్టి చేయుచున్నాము.

గుజ్జనజీవన

గుల్ల జోబ్బు.

శక్తిభక్తము ! భాతుపాస్తకము !! శోగనివారకము !!!
ఈ మాత్రము మొదటిదినమే ఆకర్మమును గుణములను గనుటయును. చిక్కినదవుడల బుట్టితేసి నిగనిగ మొలకజేయును. కిరీటమును శూర్పిగల్గి బీర్యకృత్తిచే నుఖిలదనిచ్చును. నకులునొప్పి, వాయువు, క్షయము, క్యాసము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, కులబద్ధత, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నమందలి ప్రాచయ, స్త్రీలక్షదరము, కాలము తప్పి యుండుటలు వీటిని శుశూలనాగముజేసి రక్తకృత్తియు శుద్ధియు జేసి చర్మకుంబంధవ్యాధులను నశింపజేయును.
వెల బుడ్డి 1కి రూ. 1-0-0, 8 కి రూ. 2-10-0. కె. ఖ. నేలం దీ గుల్ల జోబ్బు కం. బొంబాయి 8.

జాతక మార్తాండుము

గోపాలపురం కాపురములు (బహ్యుక్తి) ఆకర్షణేంకటకాశ్రమిగానే రచియింపబడి కృత్యమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది కృత్యములతోనే కలవు. ఈపుస్తకము కృత్తితో ఒకటి రెండు సార్లు పరిశీలించినయెదల తమ జననచక్రములను బట్టి భూరభవిష్యద్వర్తమాన ఫలములను జ్యోతిషుల సహాయము లేకయే తమకుండు తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిషకాశ్రమలోని మర్కములను అతి సూక్ష్మముగ గ్రహింపగలగుదురనుట కావంతయు సంతోషములేదు. ఇందు గూడ మామూలుజై జాతకములు చక్రములలో సహా ఉదాహరణముగా విశదీకరించి పొందుపరచబడినది. వెల రూ. 2-8-0 లు.
ఇలకమర్తి లక్ష్మీవరసింహంగారి నవలలు, నాటకములును, పానుగంటివారి నాటకములును మా వద్ద దొరకును. వర్తకులకు సరఫరాన ధరల కీయబడును. (1689)
గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

అమకమునకు

ఒక స్వీజ్ మేడ్ కారీనిష్ బాయిలర్ 18 గుజ్జులను వరదగలది. వెల రూ. 8000
వై బాయిలరుకు తగినట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్టీము ఇంజిన్. వెల రూ. 1500
ఒక స్వీజ్ మేడ్ కారీనిష్ బాయిలర్ 7 గుజ్జులను వరదగలది. వెల రూ. 8000
డల్సు, కాలికట్.
Apply to- Dutts, Calicut.

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు
జేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అ మృతాంజనము డి పో,

రి, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ఫ్రెంచి రోడ్డు, పోస్టు, బాంకాయి

ప్రకటన

మహా మహాపాథ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్నకవి
విరచితములైన అమృతాంజనములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు.
అంధ్ర భాషాభిమాను తెలలైననీగ్రంథముల నచ్చుకొనించదల
పెట్టెదరేని వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయ
మునుజేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాతంత్ర్యములను బడ
యగలరు. అందువలన భాషా సేవను జేయుటయును నిస్సహాయ
స్థితియందున్న వెంకటరత్నకవిగారి కుటుంబమునకు సహ
యము చేయుటయును రెండు ముక్కరములును గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మూధవము (నాటకము) 2 ఘటి
కాచలమహాత్మ్యము (వ్రబంధము) 3 అజామిఖో
పాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారా
యణపాద్యసము (వ్రబంధము).

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువారు
క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్నకవి గ్రంథములు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబుళెట్టి, మదరాసు.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS

(669)

మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని కవనములను గురించినను,
ఈత్తు, ఇనుపవాసములు, పంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా
నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంపత్సందర్శనముల ఫలము
వారొలించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెల కిచ్చుటలోను కోరి
సంతసే వానిని ప్రకారములో పరధరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవాడు.

విలాసము: ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తంబుళెట్టి నెం 66కి రు,
380 మదరాసు

(ప్రెకామియోజిమ్ గోరునప్పడు ఈవత్రికపరు కూడ వుడవారింప గోరుచున్నారు.)

సత్యగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

హిందూదేశమునందు తయారైన నూలుతో
మనదేశపు చేతిచుగ్గుములవలన నేయబడినవి.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 60-వ నెంబరు 54
అంగుళముల వెడల్పు గలది గజము 1-కి 1-0-0.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 40-వ నెంబరు 54
అంగుళముల వెడల్పుగలది గజము -కి 0-14-0.

సాధారణమైన తువాళ్లు, ట్యులీది 1-కి 0-10-0
అంతకుపైన వెలగలిగినవి కూడ యున్నవి.

నూలు చేతిచువాళ్లు 60-వ నెంబరు 1-కి 0-4-0.

స్వదేశి ఇండస్ట్రీయల్స్ కంపెనీ,
505, హాడిసన్ పేట్ రోడ్డు, లిమిటెడ్,

(962) కంజీవరం.

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair

TAKE CARE TO use our Parastan Oil for keeping your brain cool, 490

Price Re. 1/- Postage Extra

Agents:—

F. Hassanali & Co.,

51, China Bazaar, G. T. Madras

NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0-0

సౌభ్యపు వేంకటాచలపద్మజులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీనిలాకరము:—లక్షోపశతం పుష్కల కోణము
హిలక్ష్మీనిలాకరము రసములను నిరోధిస్తే యున్నాడు. ఒకే
తొలక లక్ష్మీనిలాకర రసముగల సీసా కవయోద్ధ నుండేదే.
పుష్కల సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము తొలకటి లేదని తాత్పర్యం.
సంపాదించుగ బల్కుగలరు. 2వర్ణరము, మూడవ వర్ణర
వర్ణరమును, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పక గుణమును.
సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594)

2. క్రిమివాన తైలం:—తైలం గడ్డమును, నుండుల వొప్పి
కోపుటచేసి మంచినందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. ప్రశ్వాన రాసరం:—దీనిని సేవించినప్పుడెంతదీ
మూత్రమును కట్టక (కలరా) తాంటిదేది, కిరణ్దేది, అదీర్గ
శ్వాసము నుజును కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. కాంతుకోశము:—విద్వలక బలకారి; తియ్యదే
జుండు. మంచము, మలబద్ధము, అదీర్గ శ్వాస, కృశ్యము, కడు
పుత్తియందును. అకలిలేమందును మొదలగునవి గుణమును
తిద్వల శుద్ధిగలకా రుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇళాం.

5. తోగూసుయవార కర్మారీయతలం:—విద్వలక వలం
పు ముగిసినవారికి, బాంతులకు తుత్తమ గుణ
కాది. మంచము, వడిరము, దగ్ధ, అదీర్గము, కిర
కాతం, పూర్వజాయత, మలబద్ధం, శ్వాసం,
తియ్యరము, దుర్బలము మొదలగు యింక
ననేక రోగములను గుణములేదును. (801)

500 మూత్రము గల సీసా 0-4-0
తొలక కట్టుకో 5-కి 1-2-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0

తది తోగూసుయవార తొడలనుసాను తెనుగున పంపబడును.
శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మదరాసు.